

CULTUURRAAD
VOORDE
NEDERLANDSECULTUURGEMEENSCHAP

ZITTING 1979- 1980

Nr. 7

HANDELINGEN

Vergadering van dinsdag 4 maart 1980

INHOUDSOPGAVE

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Afwezig met kennisgeving, blz. 199

NIEUW LID VAN DE RAAD, blz. 199

HERDENKING SENATOR ROBERT VANDEKERCKHOVE

Voorzitter van de Senaat, gewezen Voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, blz. 199

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending, blz. 201

VERSLAG

Indiening, blz. 201

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijziging onder de vaste leden, blz. 201

VRAGEN (R.v.0 art. 52)

1. Vraag van de heer J. SOMERS tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de verwaarlozing van eeuwenoude Mechelse cultuurgoederen, blz. 201
2. Vraag van de heer J. CAUDRON tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de blijvende wantoestand op taalgebied in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel, blz. 202
3. Vraag van de heer C. VAN ELSSEN tot de Minister van Verkeerswezen over wielertoe-risme en verkeersveiligheid, blz. 203
4. Vraag van de heer R. VANDEZANDE tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Ge-

meenschap over het uitblijven van de pub-likatie van het rapport over de niet-discrimi-natie van de Nederlandse gemeenschap te Brussel, blz. 204

5. Vraag van de heer R. VANDEZANDE tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Ge-meenschap over de uitkering van een extra-dotatie ten voordele van de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie, blz. 205
6. Vraag van de heer K. POMA tot de Staatsse-cretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de samenwerking inzake sportinfra-structuur tussen het departement van Neder-landse Cultuur en de Vrije Universiteit Brus-sel, blz. 205
7. Vraag van de heer A. DE BEUL tot de Mi-nister van de Nederlandse Gemeenschap over het bedreigde visvijvergebied te Niel en de dringende bescherming ervan, blz. 206
8. Vraag van de heer W. CLAEYS tot de Minis-ter van de Nederlandse Gemeenschap over het bedreigde visvijvergebied te Niel en de van een kunstijsbaan te Gent, blz. 206
9. Vraag van de heer P. VAN GREMBERGEN tot de Minister van de Nederlandse Ge-meenschap over de uitvoering van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor Taaladvies, blz. 207
10. Vraag van de heer R. MAES tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bouw van een Vlaamse jeugdherberg te Brus-sel, blz. 208

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer W. Desaeeyere betreffende de uitreiking van een exploitatievergunning voor Phillips-Petroleum te Tessenderlo

Bespreking, blz. 208

Sprekers: de heren O. VAN OOTEGHEM, verslaggever, F. SWAELEN, W. SEEUWS, A. DE BEUL, W. DESAEYERE

Naamstemming, blz. 2 12

MOTIE VAN ORDE

Spreker: de heer G. DE ROUCK, blz. 213

VRAGEN (R.v.O. art. 52) (Voortzetting)

1. Vraag van de heer H. de BRUYNE tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de subsidiëring van de VZW Vlamingen in de Wereld, blz. 213
2. Vraag van de heer O. VAN OOTEGHEM tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het Kasteel Rattendaele te Gentbrugge, blz. 214
3. Vraag van de heer W. DESAEYERE tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de gevolgen van de afhandeling van de gewestplannen voor Vlaanderen, blz. 214
4. Vraag van de heer G. DE ROUCK tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het industrieel archeologisch verleden, blz. 215
5. Vraag van de heer G. DE ROUCK tot de Minister van het Vlaamse Gewest over de subsidiëring van de gemeentelijke sport- en culturele verenigingen, blz. 2 16
6. Vraag van de heer M. CAPOEN tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het uitblijven van de antwoorden op schriftelijke vragen gesteld door leden van de Cultuurraad, blz. 216
7. Vraag van de heer Walter PEETERS tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het geheel De Ring te Hamme, blz. 217
8. Vraag van de heer W. KUIJPERS tot de Minister van Ontwikkelingssamenwerking over de opnemings van studenten uit ontwikkelingslanden in de universiteiten, blz. 2 18
9. Vraag van de heer Walter PEETERS tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de verkeerde medische voorlichting van de Nederlandstalige bevolking inzake de gezondheidstoestand van Zijne Majesteit de Koning, blz. 219
10. Vraag van de heer E. VANSTEENKISTE tot de Minister van Verkeerswezen over de benaming van de luchthaven te Zaventem in het buitenland, blz. 220

11. Vraag van de heer F. BAERT tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van Nationale Opvoeding over de werkwijze inzake de begroting van Nationale Opvoeding, blz. 220
12. Vraag van de heer F. BAERT tot de Minister van Verkeerswezen over de werkwijze inzake begrotingskredieten voor toerisme, blz. 22 1
13. Vraag van de heer J. VALKENIERS tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het probleem van de vrije radiozenders en de benadering ervan ten nadele van de Nederlandse cultuurgemeenschap, blz. 222
14. Vraag van de heer J. GABRIELS tot de Minister van Nationale Opvoeding over de pedagogische en infrastructurele gevolgen van de in uitzicht gestelde schoolplichtverlenging, blz. 222

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 49)

1. Vraag om uitleg van de heer V. ANCIAUX tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van de Franse Gemeenschap over de onhoudbare toestand waarin de Brusselse atleten zich bevinden ten gevolge van de toepassing van enerzijds het decreet van de Nederlandse Cultuurraad van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen en anderzijds het decreet van de Franse Cultuurraad van 22 december 1977 houdende vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van de sportfederaties en de voorwaarden voor de toekenning van toelagen voor de werking van voornoemde federaties, blz. 223
Sprekers: de heren V. ANCIAUX, A. DIEGENANT, W. SEEUWS, K. POMA, MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap
2. Vraag om uitleg van de heer W. JORISSEN tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van Buitenlandse Zaken over het verschil in behandeling inzake culturele akkoorden met betrekking tot landen als Zuid-Afrika, India, Iran en de Sovjetunie, blz. 229
Sprekers: de heren W. JORISSEN, K. POMA, mevrouw R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN,
blz. 233

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 51)
Indiening, blz. 233

VOORZITTER: de heer H. Boel

De heer W. Verleysen, Secretaris, neemt plaats aan het bureau.

De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— *De vergadering wordt geopend om 14.35 uur.*

DE VOORZITTER : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

DE VOORZITTER: Ik deel aan de Raad mee dat zijn ingekomen berichten van verhindering van de leden :

P. De Vlies, J. Van Elewyck, G. Devos, A. Lari-dau, buitenslands ;

Hugo Adriaensens, M. Bourry, Dries Claeys, A. Coppieters, W. Demeester-De Meyer, F. Demeulenaere-De Wilde, Mathieu Rutten, H. Suykerbuyk, L. Van Geyt, W. Van Renterghem, ambtsverplichtingen.

NIEUW LID VAN DE RAAD

DE VOORZITTER: Dames en heren, op 21 februari 1980 heeft de Kamer de geloofsbriefen geldig verklaard van de heer Rafaël Declercq en hem ter opvolging van de heer Leys, die ontslagnemend was, uitgeroepen tot lid van de Kamer.

Op dezelfde datum heeft de heer Declercq de grondwettelijke eed afgelegd en daar hij tot de Nederlandse taalgroep behoort, is hij meteen lid geworden van de Raad.

Mede namens u allen heet ik de heer Declercq welkom in deze vergadering. (*Applaus*)

HERDENKING SENATOR ROBERT VANDEKERCKHOVE

Voorzitter van de Senaat
Gewezen voorzitter van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap

DE VOORZITTER (*voor de staande vergadering*) :

Leden van de Cultuurraad,

Hij stierf zonder afscheid.

Aan deze woorden uit een gedicht van Remi Van De Kerckhove dacht ik terug, toen ik vorige week te Mechelen het lichaam ging groeten van de eerste Voorzitter van deze Assemblée, Robert Vandekerckhove, wiens heengaan wij allen met zoveel ontsteltenis en verslagenheid hadden vernomen.

Hij stierf zonder afscheid.. .
Zijn vingers waren van moedeloos marmer
En moedeloos marmer was zijn blik.

Hij lag voor mij als een middeleeuws koning
in moedeloos marmer.
Ik was twee tranen armer,
twee tranen aan moedeloos marmer.

Mevrouw Vandekerckhove, geachte familie,

Vele tranen zijn we allen armer geworden. Wij, zijn collega's en vrienden.

Als een goed mens van ons heengaat, verscheidt met hem een stuk van het beste van onszelf. Wij voelen ons allen armer en buigen voor uw rouw. Samen met u rouwen wij vandaag over Robert Vandekerckhove, indachtig het onsterfelijke bijbelse woord : "Diegenen die hun leven verliezen, behouden het. En zij die het behouden, verliezen het".

Hij stierf om in ons verder te blijven leven. En wij zijn met hem gestorven, als niet zijn kostbaar erfdeel verder in ons wordt verzekerd.

Leden van de Cultuurraad,

Over Robert Vandekerckhove zijn dezer dagen reeds vele woorden gesproken en geschreven. Woorden van ontsteltenis en verdriet, woorden van waardering en erkentelijkheid.

Bij dit rouwbetoon hebben zich niet alleen de hoogste gezagdragers van het land aangesloten, maar evenzeer een grote schare van dankbare ongenoemden en naamlozen uit alle kringen van onze gemeenschap.

Want Robert Vandekerckhove heeft, naar het woord van een ander dichter, zijn ziel gedragen in het gedrang. Hij heeft zijn plaats in de lange rij van medeburgers, die het beste van zichzelf hebben gegeven in de eindeloos lange strijd voor de Vlaamse ontvoogding.

Zijn levensloop is als het ware een spiegelbeeld van de geschiedenis van ons volk in deze eeuw. Geboren in het bloedigste jaar van de Eerste Wereldoorlog, het grote jaar ook van de Frontbeweging, was hij tot man gerijpt toen de Tweede Wereldbrand begon.

Tussenin lag de tijd van de Bormsverkiezing, de grote economische crisis, de doorbraak van het socialisme, de actie voor het plan De Man, de strijd voor de grote taalwetten, de crisis van parlementaire democratie en het opkomende fascisme. Dit alles heeft de intellectueel en de politicus Robert Vandekerckhove diep getekend.

Deze geboren Westvlaming behoorde tot de bouwheren en bouwmeesters van de naoorlogse samenleving. Hij deelde met ontelbare Vlamingen de verwachting dat door eerlijke toepassing van de spelregels der parlementaire democratie de

Vlaamse emancipatie geleidelijk de voltooiing **zou** bereiken. Dat die berekening niet is uitgekomen verdriette hem ; dat de Vlaamse ontvoogding bij de andere gemeenschap vaak op voor het land zelf gevaarlijk onbegrip stuitte ontgoochelde hem. Maar hij was realist genoeg om tijdig uit te kijken naar nieuwe medewerkers met nieuwe ideeën en een toekomstgerichte aanpak voor te bereiden. Robert Vandekerckhove leefde met een grondlaag van onrust. Het verontrustte hem dat niet iedereen scheen te beseffen dat in dit verscheurde land de binding, die gelijkgericht is, moet worden verstevigd naarmate er meer gedecentraliseerd wordt. In een interview betreurde hij dat een ideologische binding tussen Vlamingen en Walen van de dag van morgen niet genoeg werd voorbereid. Zijn zorg voor het gemenebest evolueerde voorzichtig van een uitgesproken unitair standpunt naar een federaliserend denken over de toekomst van dit land.

De goedkeuring van de grondwetsherziening in 1970 betekende voor hem in de eerste plaats, met het totstandkomen van de culturele autonomie, het in vervulling gaan van een oude Vlaamse droom.

Hij is de eerste Voorzitter van de Cultuurraad geweest. Het was zijn opdracht de nieuwe assemblee van meet af als een volwaardige parlementaire instelling te laten functioneren.

Het was zijn ambitie het Cultuurparlement van de ene dag op de andere in volle actie te laten uitstralen zonder dat de vergelijking met de 140-jaar langzaam gestroomlijnde Kamer en Senaat ongunstig zou uitvallen. Daartoe moesten het onbegrip en de sceptis worden overwonnen, bij de openbare mening. Deze voelde immers de verreikende betekenis van de culturele autonomie nog niet aan. Daartoe moest de partijen en de Vlaamse parlementsleden geloof in de nieuwe instelling worden bijgebracht. Daartoe moesten de regeringskringen en de administratie rijp worden gemaakt om de cultuurautonomie ook in feiten, begrotingen en ontwerpen van decreet te vertolken.

Als Voorzitter van deze Raad heeft Robert Vandekerckhove in talrijke contacten met gezagdragers uit binnen- en buitenland en in een groot aantal toespraken de betekenis van de culturele autonomie toegelicht. Reeds in mei 1972 publiceerde hij in "Uitleg", het blad van het Nederlandse Ministerie van Onderwijs, een artikel over de verreikende gevolgen van de staatsvorming voor de toekomstige internationale culturele samenwerking van de Nederlandse Stam. Aldus bereidde hij, met de instemming en de goede wil van de betreurde Anne Vondeling, de oprichting voor van de veelbelovende Permanente Contactcommissie van de Cultuurraad en de Staten-Generaal. Twee jaar lang is Vandekerckhove de Cultuurraad geweest, heeft men geschreven. Samen met de

Griffier, de betreurde Dries De Meerleer, gaf hij de Raad een eigen gelaat, een kwaliteitslabel.

De grootste hulde, misschien het enige waarachtige en zinvolle eerbetoen tegenover de nagedachtenis van Robert Vandekerckhove is een valoriseren van het werk dat hij heeft opgebouwd. Wij zullen hem permanent herdenken door de verdere uitbouw van dit Cultuurparlement, zijn grootste levenswerk. Een gezaghebbend hoogleraar heeft de besluitvorming in deze Raad beschreven als overlegparlementarisme. Het succes van de culturele autonomie vooreerst, en op lange termijn van de voltooide Vlaamse autonomie, is sterk gebonden aan het welslagen van permanent overleg tussen woordvoerders van de verschillende denkrichtingen in Vlaanderen. Op die weg is Robert Vandekerckhove voorop gegaan. Hij heeft in dialoog met de pioniers van de Cultuurraad nieuwe parlementaire procedures uitgedacht en getoetst. Zijn opvolgers mogen de vruchten plukken van dit doordachte en in ervaren gerijpte werk. Dit proces is nog niet afgerond. Op ons allen rust de verantwoordelijkheid het voort te zetten en te voltooien, door naleving van de beproefde spelregels van onze Assemblee en door stipte en correcte uitvoering van meestal unaniem genomen beslissingen.

Velen van ons hebben in Robert Vandekerckhove bovendien een wijze raadsman, een vriend verloren. Het leven heeft hem niet gespaard en hij wist uit ervaring hoeveel persoonlijke spanning en kommer kan schuilgaan achter het harnas van de politicus die in de schijnwerper treedt. De jongeren in dit huis zagen in hem de aristocratische Voorzitter, die door stijlvol optreden de Vlaamse emancipatie bevestigde.

Ik moge dan, met ontroering en erkentelijkheid de verzen citeren die Clem De Ridder aan Robert Vandekerckhove heeft gewijd :

Ik had gedacht een "politieker" te ontmoeten,
bedreven in het spel van woord en wederwoord,
zich lenig schuilend achter 't mogen en het moeten
't alwijze hoofd verheven boven onze strijd uut
goeten
en in zijn waardigheid te vlug gestoord.

Ik had gedacht . . . Maar ik had beter moeten weten,
die avond laat heb ik een mens ontmoet.
Mij trof zijn vlug begrip, zijn recht geweten,
zijn scherpe blik om doel en weg te meten
en, tot de daad bereid, zijn hoge moed.

Ik had een mens ontmoet; ik mocht een vriend
ervaren
nog vóór het drinken van zijn oude wijn.
De vriendschap groeide met de jaren.
Ik moge ze met eer bewaren, —
het is een weelde met hem vriend te zijn.

Leden van de Cultuurraad,

Namens u en namens de hele Nederlandse cultuurgemeenschap heb ik aan de nabestaanden van Robert Vandekerckhove, toen wij hem ten grave droegen, ons rouwbeklag betuigd.

Hij was een groot man. Vlaanderen zal hem blijvend erkentelijk zijn.

Wij gingen door Mechelen aan de Dijle.
De gevels speelden beiaard in het water.
De winterzon regende op de lindebomen.
De lindebomen regenden op de aarde.
De aarde regende op mijn vriend.
Op zijn moedeloos marmer...
Wij zijn armer.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN,
Minister van de Nederlandse Gemeenschap :

Met grote eerbied en droefheid sluit ik me namens de regering aan bij de rouwhulde aan wijlen Senator Vandekerckhove.

Zijn plots heengaan heeft ons allen diep geschokt. In de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, die terecht een van zijn politieke geesteskinders wordt genoemd, is een leegte, een gemis ontstaan. Onze eerste Voorzitter is niet meer.

Robert Vandekerckhove heeft aan de nieuwe en kwetsbare instelling, die de Cultuurraad in die beginperiode van 1971-1972 was, gezag en glans gegeven. Mede dank zij zijn kundige leiding verliepen de debatten in de Raad meestal in een rustige en opbouwende geest zodat meerderheid en oppositie tot een democratische samenwerking werden aangezet.

Hij bewees meteen hoe belangrijk het gezagvol voorzitterschap is voor elke nieuwe instelling.

Robert Vandekerckhove zal in onze herinnering blijven voortleven als een talentrijk politicus, die van enig decorum hield maar tegelijkertijd een grote bescheidenheid aan de dag legde, die met grote hardnekkigheid zijn ideeën verdedigde maar zich tegelijkertijd kon aansluiten bij een democratische meerderheid, die de dingen vaak bekeek langs hun juridische kant maar tegelijkertijd blij kon geven van een diep menselijk medevoelen. Het was vooral echter zijn grote beminlijkheid die hem zoveel trouwe vrienden bezorgde.

Allen verliezen wij in hem een voortreffelijke collega, velen onder ons een goede vriend.

Zijn naam zal verbonden blijven aan deze Raad, maar hij zal vooral voortleven in onze herinnering, ons hart en onze gedachten.

Mevrouw Vandekerckhove, geachte familie, wij voelen sterk en zeer oprecht met u mee.

DE VOORZITTER : Ik moge de geachte Vergadering verzoeken enkele ogenblikken ingetogenheid

in acht te nemen. (*Staande nemen de leden van de Vergadering enkele ogenblikken stilte in acht*)

VOORSTELLEN VAN DECREET

Indiening en verzending

DE VOORZITTER: Dames en heren, de volgende voorstellen van decreet werden ingediend en naar de bevoegde commissies verzonden:

— Voorstel van decreet van mevrouw L. Detiège houdende de subsidiëring voor 1980 van de bestendige symfonieorkesten — 98 (1979-1980)-Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

— Voorstel van decreet van de heer K. Poma C.S. houdende vaststelling van de procedure van onderzoek — 99 (1979-1980)-Nr. 1.

Verzonden naar de Commissie voor het reglement.

VERSLAG

Indiening

DE VOORZITTER: Dames en heren, het volgende verslag werd ingediend :

— door de heer O. Van Ooteghem namens de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium over het voorstel van resolutie van de heer W. Desaeeyere betreffende de uitreiking van een exploitatievergunning voor Phillips-Petroleum te Tessenlo — 90 (1979-1980)-Nr. 2.

SAMENSTELLING VAN EEN COMMISSIE

Wijziging onder de vaste leden

DE VOORZITTER: Dames en heren, door de CVP-fractie wordt voorgesteld in de Permanente Contactcommissie Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap — Nederlandse Staten-Generaal de heer A. Vanhaverbeke als vast lid te vervangen door mevrouw J. De Loore-Raeymaekers.

Geen bezwaar ?

(*Neen*)

Aldus is besloten.

VRAGEN (R.v.O. art. 52)

1. **Vraag van de heer J. Somers tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de ver-**

waarlozing van eeuwenoude Mechelse cultuurgoederen

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Somers tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de verwaarlozing van eeuwenoude Mechelse cultuurgoederen.

De heer Somers heeft het woord.

DE HEER J. SOMERS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, geachte collega's, de jongste weken werd de Mechelse bevolking diep geschokt door onvoorstelbare onthullingen in de plaatselijke pers aangaande het trieste lot dat de eeuwenoude Mechelse Ommeganck beschoren was. Toen aan het licht kwam in welke staat van ergerlijke verwaarlozing deze kunstwerken, daterend uit de vijftiende tot zeventiende eeuw zich bevonden, brak een ware storm van protest en verontwaardiging los. Het Mechels stadsbestuur, dat deze cultuurgoederen in zijn bezit heeft, kon geen enkele plausibele verklaring geven voor deze schromelijke nalatigheid, waardoor de meeste van de waardevolle cultuurhistorische werken onherstelbaar vernield werden.

Zo werd het enige werk van de wereldberoemde Mechelse beeldhouwer Alexander Colijn dat nog in ons land vertoeft, in verregaande staat van aftakeling teruggevonden in het stedelijk hooimagazijn. Het gaat hier om het gebeeldhouwd hoofd van grootvader-reus uit de Mechelse Ommeganck, door Colijn vervaardigd tijdens zijn laatste verblijf te Mechelen in 1598. Te Innsbruck en te Praag worden de werken van deze meester bewaard in een Colijn-museum; te Mechelen wordt de onthoofde kop van grootvader-reus bewaard in een verlaten stadsmagazijn, in staat van ontbinding onder duivenuitwerpselen.

Een gelijkaardig lot onderging het "Schip van Oorlog", de praalwagen uit de zestiende - zeventiende eeuw van het Schippersambacht. Hij werd totaal ontmanteld teruggevonden in een oude legerhangaar; het waardevol houtsnijwerk werd zorgvuldig verwijderd, het onderstel werd grofweg afgebroken. Het "Viergebroederspaard" uit 1415 en drie prachtige praalwagens van de Rederijderskamers ontkwamen evenmin aan de beeldenstorm. Alleen het skelet van deze kunstwerken bleek nog aanwezig te zijn; het houtsnijwerk werd door spelende kinderen gebruikt als stookhout voor kampvuren.

Het Rad van Fortuin dateert uit 1615. Het verhakkelde restant werd in de Lobbekazerne teruggevonden. De acht gebeeldhouwde sierkoppen bleken gewoonweg verdwenen te zijn.

Een dergelijke barbaarse verwaarlozing van een eeuwenoud cultuurpatrimonium heb ik nog nooit beleefd en hoop ik nooit meer te moeten beleven. En dan nog te bedenken dat de vernietiging van

deze cultuurgoederen als het ware "uitgelokt" en "georganiseerd" werd door een overheidsinstantie, het Mechels stadsbestuur.

Dringende maatregelen zijn dan ook meer dan noodzakelijk. De schade bedraagt tientallen miljoenen. Vele kunstwerken zijn onherroepelijk verloren. Voor die welke nog kunnen gerestaureerd worden, is een onmiddellijk en daadwerkelijk optreden vereist.

Dienaangaande had ik de Minister van de Nederlandse Gemeenschap willen vragen :

1. welke dringende maatregelen zij zal treffen om verdere verwaarlozing van dit eeuwenoud cultuurpatrimonium te voorkomen ;
2. over welke juridische middelen zij beschikt om het stadsbestuur van Mechelen het beheer van deze cultuurgoederen te ontnemen ;
3. over welke juridische middelen zij beschikt wanneer het Mechels stadsbestuur de financiële gevolgen van zijn wanbeheer weigert te dragen ?

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, ik kan het geachte lid op de gestelde vraag als volgt antwoorden. Ik betreur ter zake de zekere onachtzaamheid en voornamelijk het vandalisme door onbekenden waarvan deze elementen uit de Mechelse Ommeganck het slachtoffer zijn geworden.

Een daadwerkelijke bescherming van het roerend kunstbezit is slechts mogelijk na een passend decreet ter zake. Bij de installatie van de nieuwe Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen heb ik dan ook de tweede afdeling, belast met het roerend kunstbezit, opgedragen een voorstel van decreet bij prioriteit aan mij voor te leggen.

Toch lijkt het mij aangewezen hier niet op te wachten om over te gaan tot de restauratie van de Mechelse Ommeganck.

Net zoals ik bij de restauratie van de zegewagen Cal100 van Antwerpen financieel ben tussen gekomen naar aanleiding van de feestelijkheden van het Rubensjaar van 1977, ben ik bereid de eventuele subsidiëring der restauratiewerken aan de Mechelse Ommeganck in overweging te nemen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

2. Vraag van heer J. Caudron tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de blijvende wantoestand op taalgebied in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Caudron tot de

Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de blijvende wantoestand op taalgebied in het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel.
De heer Caudron heeft het woord.

DE HEER J. CAUDRON (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, het Paleis voor Schone Kunsten te Brussel is een groot cultureel centrum van nationale en internationale betekenis.

Reeds op 8 december 1937 heeft de heer Bert D'haese, volksvertegenwoordiger voor het arrondissement Aalst, de taaltoestanden in het Paleis aangeklaagd. Bitter stelde mijn voorganger vast dat Vlaanderen betaalt en dat de Vlamingen juist goed genoeg zijn om de boeren te leveren die schilderen.

Drieënveertig jaar later blijft het Paleis voor Schone Kunsten een instelling waarvoor de Vlamingen betalen, maar waar zij zich niet thuis voelen.

Ik moge herinneren aan de tentoonstelling in verband met de symboliek van Sint-Michiël, naar aanleiding van het Millenium. De Vlaamse pers heeft terecht het feit aangeklaagd dat de zogenaamde Nederlandse catalogus van deze tentoonstelling wemelde van de fouten. Dat was ook het geval voor de als Nederlandstalig bedoelde verklarende teksten bij de tentoongestelde voorwerpen.

Ik moge herinneren aan de onverkwikkelijke wijze waarop de bloeiende Vlaamse organisatie "Ontdek de Wereld" uit het Paleis werd weggewerkt. Ik verneem dat er bij de Vaste Commissie voor Taaltoezicht een heel pak klachten tegen het Paleis voor Schone Kunsten aanhangig zijn.

Ik stel vast dat in het cafetaria van het Paleis, waar een groot aantal jonge mensen komt middagmalen, het personeel veelal eentalig Frans is. Uit ingezonden krantestukken blijkt zelfs dat sommige personeelsleden zich hiervoor verontschuldigen met de opmerking dat zij van Franse nationaliteit zijn.

De Vlamingen zullen zich in het Paleis voor Schone Kunsten en in andere gelijkaardige instellingen maar thuis voelen als zij er met dezelfde dienstvaardigheid, hoffelijkheid, correctheid in hun eigen taal worden onthaald, zoals hun Franstalige landgenoten.

Graag zou ik van de Minister vernemen welke maatregelen zij in haar ambtsperiode reeds heeft genomen om het Paleis voor Schone Kunsten tot een werkelijke nationale instelling te maken. Het zou bij het voorbereiden van hervormingen overigens wenselijk zijn dat zij niet alleen aandacht schenkt aan de geruststellende verklaringen van de officiële woordvoerders van het Paleis, maar evenzeer aan de vaststellingen van Vlaamse parlementsleden, pressiegroepen en journalisten !
(*Applaus bij de leden van de VU*)

DE VOORZITTER : Mevrouw de Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, op 8 november 1974 besliste de Ministerraad op voorstel van de beide Ministers van de Gemeenschappen over te gaan tot een herstructurering van het Paleis voor Schone Kunsten.

Na rijp beraad waarbij alle betrokkenen, zowel van de departementen als van de instelling zelf, gehoord werden, werd een ontwerp van wet opgesteld, waarbij de statuten van een instelling van openbaar nut Palais des Beaux Arts - Paleis voor Schone Kunsten te Brussel goedgekeurd werden. De Raad van State bracht hierover advies uit op 9 november 1976.

Na de nodige aanpassingen werd het ontwerp dat intussen de goedkeuring van de toenmalige regering bekomen had door al de betrokken ministers ondertekend.

Door de val van de regering op 3 juni 1977 kon het ontwerp niet meer aan het Staatshoofd ter ondertekening worden voorgelegd.

De volgende regering nam het dossier terug in behandeling maar na nieuwe besprekingen werd geopteerd voor de oprichting van een publiekrechtelijke rechtspersoon.

Over dit nieuw ontwerp bracht de Raad van State advies uit op 8 februari 1978. Dit ontwerp is momenteel reeds in bespreking in de bevoegde Commissie van de Kamer.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

3. Vraag van de heer C. Van Elsen tot de Minister van Verkeerswezen over wielertoerisme en verkeersveiligheid

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Elsen tot de Minister van Verkeerswezen over wielertoerisme en verkeersveiligheid.

De heer Van Elsen heeft het woord.

DE HEER C. VAN ELSSEN (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren ministers, dames en heren, op 21 maart 1978 stelden wij in deze vergadering de volgende vraag aan de Minister van Verkeerswezen:

«Het wielertoerisme neemt de laatste jaren een geweldige uitbreiding, vooral in Vlaanderen. Alles laat voorzien dat dit in de toekomst - en zelfs in de nabije toekomst - nog in stijgende lijn zal gaan. Wij menen inderdaad dat in de zomerperiode 1978 alle getallen van vorige jaren inzake wielertoeristen sterk zullen overtroffen worden. Nu wij vóór de zomerperiode staan, lijkt het ons dan ook de hoogste tijd, enerzijds in het kader

van een degelijke verkeersregeling met betrekking tot alle weggebruikers, maar anderzijds ook in verband met de veiligheid van de wielertoeristen zelf, tot een reglementering te komen.

Wanneer groepen wielertoeristen van 20 tot 300 en in sommige gevallen zelfs 1000 personen gebruik maken van de openbare wegen, dan mag hen zeker niet het recht ontzegd worden hun sport te beoefenen, maar dan moeten er, naar onze mening, mogelijkheden geschapen worden om hun veiligheid te verzekeren zonder daarom die van de andere weggebruikers in gevaar te brengen.

Wij lazen in het tijdschrift "Via Secura" dat de rijkswacht van Oost-Vlaanderen, na contacten met de verenigingen van wielertoeristen, een aantal voorstellen in genoemde zin heeft geformuleerd.

Mogen wij van de Minister vernemen of voor het jaar 1978 maatregelen in het vooruitzicht gesteld worden om de aangehaalde moeilijkheden te verhelpen ?»

Tot daar de vraag.

De Minister antwoordde dat de regering zich ten volle bewust was van het dringende probleem. Hij gaf een historisch overzicht waaruit bleek dat er sedert 1974 een groep ter zake was opgericht.

Er was zelfs een voorontwerp van koninklijk besluit.

De werkgroep zou zich hierover uitspreken en er zou zo snel mogelijk overgegaan worden tot de publikatie ervan.

Vandaag, bij de aanvang van de zomerperiode 1980, is er nog steeds geen aangepaste reglementering.

Intussen is het aantal wielertoeristen nog sterk toegenomen en zullen er in de toekomst wellicht nog talrijke bijkomen.

Zou de geachte Minister ons willen mededelen welke de stand van zaken is en of er voor 1980 nog maatregelen zullen worden uitgevaardigd ?

DE VOORZITTER: De Minister van Verkeerswezen heeft het woord.

DE HEER J. CHABERT, Minister van Verkeerswezen (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik kan de heer Van Elsen mededelen dat de interministeriële commissie, die het probleem van het wielertoerisme in al zijn aspecten onderzocht heeft, haar verslag heeft ingediend in 1978

Op basis van dit verslag werden een aantal reglementaire bepalingen uitgewerkt, die in het verkeersreglement dienen opgenomen te worden ; zij hebben betrekking op :

- de wielertoeristen zelf,
- de georganiseerde clubs en federaties,
- en de niet-gestructureerde groepen.

Het ontwerp van koninklijk besluit wordt naar de Raad van State doorgestuurd met het verzoek advies uit te brengen voor 15 maart, wat insluit dat de nieuwe reglementering vóór einde maart in het Belgisch Staatsblad zal kunnen gepubliceerd worden.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

4. Vraag van de heer R. Vandezande tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over het uitblijven van de publikatie van het rapport over de niet-discriminatie van de Nederlandse gemeenschap te Brussel

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandezande tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over het uitblijven van de publikatie van het rapport over de niet-discriminatie van de Nederlandse gemeenschap te Brussel.

De heer Vandezande heeft het woord.

DE HEER R. VANDEZANDE (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, reeds geruime tijd heeft men gewerkt aan het rapport over de niet-discriminatie van de Nederlandse gemeenschap te Brussel, doch de regering heeft het tot nu toe niet nodig geoordeeld dit rapport openbaar te maken.

Mag ik van de geachte Staatssecretaris vernemen :

1. wanneer dit rapport openbaar zal gemaakt worden ;
2. indien dit niet het geval is, welke de redenen zijn waarom met de openbaarmaking getrouzeld wordt ?

DE VOORZITTER: Mevrouw Steyaert, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap, heeft het woord.

MEVROUW R. STEYAERT, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in antwoord op zijn vraag heb ik de eer het geacht lid het volgende mede te delen.

Ik heb mijn verslag betreffende de niet-discriminatie tussen Nederlandstaligen en Franstaligen in de diensten van de Brusselse gemeenten en OCMW's einde december 1979 bij de Eerste Minister neergelegd.

Dit door het regeerakkoord voor de regering bestemde verslag werd in de eerste plaats ter beschikking gesteld van het Paritair comité voor de harmonische coëxistentie van de gemeenschappen. Niettemin heb ik een exemplaar ervan reeds toegezonden met name aan de Fractievoorzitters. Ik kan overigens niet nalaten te vermelden dat voor dit verslag vanuit de Nederlandse ge-

meenschap, zowel in het Brusselse als in de Vlaamse provincies, een grote belangstelling is ontstaan. Derhalve wordt thans een exemplaar toegestuurd aan al wie er om verzoekt.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

5. Vraag van de heer R. Vandezande tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de uitkering van een extra-dotatie ten voordele van de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie

DE VOORZITTER: Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vandezande tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de uitkering van een extra-dotatie ten voordele van de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie.

De heer Vandezande heeft het woord.

DE HEER R. VANDEZANDE (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Staatssecretaris, dames en heren, gelet op het feit dat de Brusselse Vlamingen benadeeld zijn doordat de gemeentebesturen de Vlamingen in de kou laten staan wat betreft de culturele infrastructuur, zou het passen dat aan de Nederlandse Commissie voor de Cultuur van de Brusselse Agglomeratie minstens een extra-dotatie van 40 miljoen wordt toegekend, wat overigens bepaald werd in de regeringsverklaring van 5 april 1979 maar niet uitgerekend werd.

Mogen wij van de geachte Staatssecretaris vernemen wanneer deze uitkering zal geschieden? Wij vinden deze niet-uitkering des te ergerlijker daar aan de Franstaligen te Brussel speciale kredieten worden toegekend voor een verbrandingsoven hoewel aan de voorwaarden niet was voldaan, zoals door de Eerste Minister uitdrukkelijk werd verklaard. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER: Mevrouw Steyaert, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap, heeft het woord.

MEVROUW R. STEYAERT, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik heb de eer het geachte lid mede te delen dat de regering beslist heeft de extra-dotatie van 40 miljoen frank, waarvan sprake in het regeerakkoord van 5 april 1979, vanaf 1980 integraal toe te kennen aan de NCC.

Voor 1979 heeft de regering beslist 15 miljoen frank onmiddellijk ter beschikking te stellen gezien de financiële moeilijkheden die de NCC ondervindt.

Deze dotatie werd al uitbetaald.

Bovendien heeft de Executieve van de Neder-

landse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest uit de cultuurbegroting, door middel van een aanpassingsblad, voor 1979 een bijkomend bedrag van 5 miljoen frank ter beschikking gesteld van de NCC. Schikkingen zijn getroffen om de bijkomende 5 miljoen frank in de volgende dagen uit te betalen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

6. Vraag van de heer K. Poma tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de samenwerking inzake sportinfrastructuur tussen het departement van Nederlandse Cultuur en de Vrije Universiteit Brussel

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Poma tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de samenwerking inzake sportinfrastructuur tussen het departement van Nederlandse Cultuur en de Vrije Universiteit Brussel.

De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, heren Ministers, dames en heren, een jaar geleden waren het departement van Nederlandse Cultuur en de Vrije Universiteit Brussel het eens en werd het contract ondertekend om samen sportinfrastructuur, zowel voor de campus Etterbeek als voor het Academisch Ziekenhuis Jette, aan te leggen.

Een tartanpiste, drie voetbalvelden en een omnisportzaal stonden op het programma.

Uiterst belangrijk en zeer positief was het feit dat ook de Vlaamse sportman te Brussel deze installaties zou mogen gebruiken.

Het contract vermeldt onder meer duidelijk dat voor eind 1980 de drie voetbalvelden zouden klaar zijn.

Graag vernamen wij van mevrouw de Staatssecretaris:

1. in welke juridische vorm deze samenwerking werd of zal gegoten worden;
2. of deze projecten operationeel zullen zijn op de contractueel overeengekomen data.

DE VOORZITTER: Mevrouw Steyaert, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap, heeft het woord.

MEVROUW R. STEYAERT, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, er werden op 28.2.1979 door mijn voorganger, de heer V. Anciaux, met de VUB drie overeenkomsten gesloten met het oog op het aanleggen, middels een recht van opstal, van de hiernavermelde sportaccommodaties op gronden van de VUB.

1. Te Etterbeek en tegen 1.8.1980:
  - synthetisch bekleding van een looppiste ;
  - atletiekvelden ;
  - voetbalveld.
2. Te Jette en tegen 1.8.1980:
  - drie voetbalvelden waarvan één met verlichting, uitgeruste kleedkamers en sanitair ;
  - een omnisportterrein met verlichting.
3. Te Jette : de aannemingen moeten toegewezen zijn tegen 18.2.1981, voor zover de bouwvergunningen goedgekeurd werden voor:
  - een uitgeruste sporthal, geschikt voor basketbal, volleybal en tennis ;
  - uitgeruste kleedkamers, sanitair, berg-ruimte en administratieve lokalen.

Ik kreeg van het bestaan van dit contract kennis door een brief van 21 juni 1979 van de voorzitter, de rector en de secretaris van de VUB.

Bij nader onderzoek bleek dat er niet alleen ernstige procedurefouten waren aan te stippen, maar dat er bovendien diverse problemen rezen in verband met de uitvoerbaarheid van de overeenkomsten :

- de lasten die eruit voortvloeien voor de begroting van het Staatssecretariaat (integrerend onderdeel van die van Nederlandse Cultuur - Sector Cultuur) zijn onredelijk zwaar ;
- de termijnen zijn, om administratieve en technische redenen, niet haalbaar: de werken moeten in de tijd gespreid worden en inhoudelijk zijn er aan de accommodaties zelf wel enige wijzigingen aan te brengen.

Bovendien zijn er problemen in verband met de beheersformule: de contracten bepalen dat het beheer van de gebouwen wordt overgedragen aan de VUB, die er de staat zal bij betrekken terwijl een actievere vorm van co-beheer - waarbij nochtans de autonomie van de VUB gevrijwaard blijft - mijns inziens onontbeerlijk is.

Bij de bespreking van deze problemen heeft de VUB zich zeer begrijpend getoond. Er is een akkoord bereikt om, in gemeenschappelijk overleg, tegen 15 mei 1980 een oplossing uit te werken.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

7. Vraag van de heer A. De Beul tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het bedreigde visvijvergebied te Niel en de dringende bescherming ervan

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Beul tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het bedreigde visvijvergebied te Niel en de dringende bescherming ervan.
De heer De Beul heeft het woord.

DE HEER A. DE BEUL (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, collega's, het visvijvergebied te Niel, bestaande uit oude kleigroeven, wordt ernstig bedreigd door het feit dat een gedeelte ervan, met name het gebied van de failliete onderneming De Neef-Landuyt, deze maand nog zal worden verkocht. Op dit gedeelte zal de firma Rupelchemie blijkbaar gipsstortingen verrichten.

Door deze gipsstortingen worden fauna en flora bedreigd en het spreekt vanzelf dat het gebied als visvijvergebied verloren gaat, terwijl uiteraard meteen een stuk typisch "Rupellandschap" verdwijnt.

Mijn vraag is dan ook of het niet mogelijk is dit visvijvergebied bij hoogdringendheid te beschermen.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Bij de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg bestaat geen administratief dossier, noch een beschermingsaanvraag.

Ik geef onmiddellijk opdracht aan mijn bevoegde diensten te onderzoeken in hoeverre het door u gesignaleerde gebied voor bescherming als landschap in aanmerking komt.

Wel wil ik het geacht lid er op wijzen dat hiertoe het landschap in historisch, esthetisch of wetenschappelijk opzicht van nationaal belang moet zijn.

Anderzijds is het zo dat het toekomt aan de Staatssecretaris die de Ruimtelijke Ordening onder zijn bevoegdheid heeft, te waken over de vastgelegde bestemming van deze terreinen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

8. Vraag van de heer W. Claeys tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het verwerpen van een project voor aanleg van een kunstijsbaan te Gent

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Walter Claeys tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het verwerpen van een project voor aanleg van een kunstijsbaan te Gent.
De heer Claeys heeft het woord.

DE HEER W. CLAEYS (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, reeds jaren is de vraag naar een ijsbaan in Gent actueel. Wekelijks trekken honderden schaatsliefhebbers naar Brugge of Gullegem om hun sport te beoefenen.

In antwoord op onze parlementaire vraag nr. 45 van 7 juni 1979 deelde u ons mede dat een nieuw voorstel werd uitgewerkt en dat de aanleg van de overdekte kunstijsbaan was voorzien voor 1980. In antwoord op onze vraag nr. 53 van 14 december 1979 deelde u ons mede dat de prioriteiten werden verlegd en dat de voorkeur ging naar een indoor-atletiekhal.

U legde er de nadruk op dat de voornaamste reden daarvoor was dat de huidige conceptie van rijbanen met kunstijs voor het ogenblik is achterhaald — rekening houdende met de brandstoffactor voor ijsvorming en verwarming — en dat diende gewacht op het resultaat van lopende experimenten met rijbanen met kunststof.

Wij moeten vaststellen dat deze argumentatie geen steek houdt, daar onlangs werd vernomen dat te Liedekerke — op de grens van Oost-Vlaanderen en Brabant — toch een ijsbaan met staatssteun wordt ingeplant. BLOSO heeft reeds een eerste schijf voor het project voorbestemd, daar waar Liedekerke liever een zwembad had verworven.

Van mevrouw de Minister wensen wij te vernemen welke argumenten de inplanting te Liedekerke motiveren? De stad Gent heeft sedert jaren gronden ter beschikking gesteld voor een dergelijk ijsbaanproject. Daarbij komt nog dat Gent voor de ganse Oostvlaamse regio centraal ligt en makkelijk bereikbaar is.

Onlangs werden 15.000 handtekeningen van Gentenaars verzameld waarbij wordt aangedrongen op de bouw van een ijsstation. Wij zullen voor de zoveelste maal met lede ogen aanzien dat er voor de grootste stad van ons land, met 250.000 inwoners, geen gelden vrijkomen voor het meest recreatieve sportproject waar men reeds jaren naar hunkert.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn vraag heb ik de eer het geachte lid het volgende mede te delen.

Initieel werd prioriteit verleend voor de bouw van een ijspiste in Liedekerke en Gent.

De opdracht voor Liedekerke (deeluitmakend van de rijkssportcentra Brabant) werd eerst gegeven en was reeds aanbesteed begin 1979.

De voorziene ijspiste is van het klassieke type.

In de loop van 1979 werden we nog sterker geconfronteerd met de energiecrisis en is meer aandacht geschonken aan rijbanen met kunststof, die in de Verenigde Staten aan hun proefperiode toe zijn. Alles laat voorzien dat in Gent de eerste kunststofbaan zal gebouwd worden, van zodra de experimenten hun deugdelijkheid hebben bewezen.

Om tegemoet te komen aan de grote behoeften inzake sportinfrastructuur in het Gentse enerzijds en anderzijds het ontbreken van een indoor-atletiekhal steeds scherper werd aangevoeld en ook in de planning voor Gent voorzien was zijn de prioriteiten verlegd.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

9. Vraag van de heer P. Van Grembergen tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de uitvoering van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor Taaladvies

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Grembergen tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de uitvoering van het decreet van 12 maart 1975 betreffende de Raad voor Taaladvies.

De heer Van Grembergen heeft het woord.

DE HEER P. VAN GREMBERGEN (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, precies vijf jaar geleden heeft de Cultuurraad, op voorstel van de heer Boel, het decreet betreffende de Raad voor Taaladvies aangenomen.

Volgens artikel 7 van dit decreet brengt die Raad ieder jaar aan de Cultuurraad verslag uit over zijn werkzaamheden.

Graag vernam ik van de geachte Minister hoeveel verslagen de Raad voor Taaladvies reeds heeft ingediend en waar die ter inzage voorhanden zijn. Meteen moge ik bij de Minister informeren naar:

1. de huidige samenstelling van de Raad voor Taaladvies;
2. het aantal personeelsleden belast met het secretariaat, volgens artikel 5 van het decreet aangewezen door de bevoegde Minister, en het statuut van deze personeelsleden;
3. het aantal voltijdse en deeltijdse maatschappelijke medewerkers;
4. het bedrag dat volgens artikel 6 van het decreet aan de leden wordt toegekend.

Ten slotte gelieve de Minister mede te delen of zij zelf of haar collega's reeds een beroep op de Raad hebben gedaan voor het vaststellen van de ambtelijke terminologie, zoals bedoeld in artikel 8 van het decreet.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in antwoord op zijn vraag kan ik het

geachte lid meedelen dat de Raad voor Taaladvies, als volgt is samengesteld : de heer Berode, Voorzitter, mevrouw Van Straelen-Van Rintel, de heren C. Bittremieux, J.J. Dambre, J. Demol, R. Haeserijn, W. Penninckx, H. Van Impe, J. Verhasselt, P. Buyse, J. Geerts, A. Van Loey, J. Aertsens.

Wat het secretariaat betreft, is het zo dat het uitvoerend personeel ter beschikking wordt gesteld door het departement van Nederlandse w.cultuur. Tot vóór kort waren één full-time en één part-time wetenschappelijk medewerker, met het statuut van occasioneel wetenschappelijk medewerker in dienst. Gezien één der medewerkers ontslag heeft ingediend, is momenteel slechts één part-time medewerker in dienst. De procedure voor de vervanging van deze medewerker is ingezet, maar nog niet voltooid.

Deze nieuwe medewerker zal worden aangeduid door de Raad zelf.

De leden van de Raad ontvangen een presentiegeld van 750 frank. Zij genieten ook reis- en verblijfsvergoedingen volgens de bepalingen die gelden voor het personeel van de ministeries. Daartoe zijn de Voorzitter en Ondervoorzitter ingedeeld in rangen 15 tot 17 en de leden in rangen 10 tot 14.

De jaarverslagen van de Raad zijn beschikbaar bij mijn departement en zullen eerstdaags aan de Cultuurraad worden overgemaakt.

Wat de samenstelling van de Raad betreft en daaraan gekoppeld de opdracht van de Raad heb ik verschillende contacten gehad met de Voorzitter van de Raad, omdat zich onoverkomelijke problemen stellen. De Raad heeft zelfs een voorstel tot wijziging van het decreet ingediend.

Ik heb mijn diensten opdracht gegeven hieromtrent een omstandige nota voor de bereiden en ik neem mij voor hieromtrent zo spoedig mogelijk de bevoegde Commissie van de Cultuurraad te informeren.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

10. Vraag van de heer R. Maes tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bouw van een Vlaamse jeugdherberg te Brussel

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Maes tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bouw van een Vlaamse jeugdherberg te Brussel.

De heer Maes heeft het woord.

DE HEER R. MAES (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, in een jeugdherberg is er een komen en gaan van jongeren die doorgaans een bredere belang-

stellings sfeer hebben dan die van de doorsnee-toerist.

Het hoeft dan wel geen betoog dat de Vlaamse gemeenschap er alle belang bij heeft dat ook te Brussel een degelijke Vlaamse jeugdherberg zou bestaan omdat dit er zou toe bijdragen bepaalde verkeerde opvattingen, zowel over België in het algemeen als over Brussel in het bijzonder, die nog steeds in het buitenland alom verspreid zijn, recht te zetten.

Reeds jaren geleden vestigde ik dan ook de aandacht van de geachte Minister op het feit dat te Brussel er weliswaar een Vlaamse jeugdherberg bestaat, maar dat deze slecht gelegen en gehuisvest is.

Eveneens nu reeds een paar jaren geleden ging de geachte Minister daarmee akkoord en verleden jaar werd er zelfs een niet onbelangrijk krediet ingeschreven voor de bouw van een nieuwe jeugdherberg en ook aangekondigd dat met deze bouw gestart werd in de nabijheid van de Kapellekerk en wel op 2 mei 1979.

De geachte Minister zou mij dan ook verplichten door mij te willen laten weten hoever het thans met de afwerking van deze bouw staat en hoe de evolutie van de voorziene kredieten ter zake verloopt. Kan een opening nog dit jaar voor het groot verloop verhoopt worden ? Welk is het herbergingsvolume ?

DE VOORZITTER : Mevrouw de Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik heb de eer het geachte lid mede te delen dat voor de Jeugdherberg te Brussel de ruwbouwwerken alsmede de aannemingen voor electriciteit, sanitair en centrale verwarming werden goedgekeurd voor een totaal bedrag van 42.872.000 frank.

De werken namen op 1 juni 1979 een aanvang, en de voltooiing ervan wordt tegen eind 1980 verwacht.

Deze jeugdherberg zal een capaciteit van 135 bedden hebben.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

VOORSTEL VAN RESOLUTIE van de heer W. Desaeyere betreffende de uitreiking van een exploitatievergunning voor Phillips-Petroleum te Tesselro - 90 (1979-1980)-Nrs. 1 en 2

Bespreking

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is het voorstel van resolutie van de heer Desaeyere betreffende de uitreiking van een exploitatiever-

gunning voor Phillips-Petroleum te Tessenderlo, waarvan het door de Commissie gewijzigd opschrift luidt als volgt: voorstel van resolutie in verband met de landschapszorg, naar aanleiding van de vestiging van Phillips-Petroleum te Tessenderlo.

De door de Commissie aangenomen tekst wordt als basis voor de bespreking genomen.

De bespreking is geopend.

De heer Van Ooteghem, verslaggever, heeft het woord.

DE HEER O. VAN OOTEGHEM, verslaggever (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, het voorstel van resolutie van onze collega Desaeyere werd uitvoerig besproken in de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium.

Voor de technische kant van de discussie verwijs ik naar mijn verslag, naar de bijgevoegde adviezen van de Raad van State en van de studiedienst van onze Raad, alsmede naar de brief van de Voorzitter van de Executieve van de Nederlandse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest aan de Voorzitter van deze Raad.

De bespreking was interessant omdat wij weliswaar werden geconfronteerd met de beperking van onze bevoegdheid, maar ook omdat tijdens een vrijmoedig gesprek een meer moderne, meer dynamische interpretatie werd gegeven aan het begrip "cultuur". Cultuur is mijns inziens inderdaad veel meer dan taal of kunst, veel meer dan een museum of een bibliotheek, veel meer dan een beschermd landschap of een mooi monument. Het heeft geen zin een monument en een dorps- of stadsgezicht te beschermen, indien men de omgeving laat verkrotten of stedenbouwkundig laat kapot maken. Het heeft ook geen zin een landschap te beschermen dat historisch, esthetisch of wetenschappelijk van groot belang is, indien dat landschap door milieuhinder uit een aangrenzend gebied wordt verknoeid.

In die zin heeft uw Commissie naar aanleiding van het voorstel van resolutie van de heer Desaeyere toch gemeend haar bezorgdheid te moeten uitspreken over het behoud van het landschap in het algemeen en zij was unaniem - ik onderstreep dit - van oordeel dat bij het inplanten van industriële gebouwen de nodige voorzorgen moeten worden getroffen om het landschap maximaal te vrijwaren.

Ik spreek de hoop uit dat de Cultuurraad de bezorgdheid van de Commissie voor culturele promotie en het cultureel patrimonium zal delen. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER: De door de Commissie aangenomen tekst luidt als volgt:

«De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap, na kennis genomen te hebben van

de beslissingen van de gemeenteraad van Tessenderlo en van de bestendige deputatie van Limburg, alsook van de uitslag van de **volksraadpleging** over de vestiging van Phillips-Petroleum in Tessenderlo, drukt zijn bezorgdheid uit over het behoud van het landschap in het algemeen en vraagt aan de Executieve van de Nederlandse Gemeenschap en het Vlaamse Gewest dat, bij het vastleggen van de industriezones en bij de inplanting van bedrijven, de nodige voorzorgen worden genomen om het landschap maximaal te vrijwaren.»

Er werd tijdens deze vergadering een amendement ingediend op de tekst van het voorstel van resolutie aangenomen door de Commissie. Dit amendement werd ondertekend door de heren Swaelen en Seeuws en luidt als volgt:

«In de tekst van het voorstel van resolutie de volgende woorden weglaten : "na kennis genomen te hebben..." tot "...in Tessenderlo"»

De heer Swaelen heeft het woord.

DE HEER F. SWAELEN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het zal degenen die de werkzaamheden in de Commissie hebben gevolgd, niet verbazen dat hier een amendement wordt ingediend dat ertoe strekt in de overigens uitstekende tekst die door de Commissie werd aangenomen elke allusie te schrappen naar de concrete aanleiding tot deze resolutie. Zulks lijkt ons opportuüm om het algemeen geldend karakter en de algemene toedracht duidelijk te stellen en elke betwisting te voorkomen in verband met de bevoegdheid van onze Raad in deze aangelegenheid. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

DE VOORZITTER: De heer Seeuws heeft het woord.

DE HEER W. SEEUWS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, het spreekt vanzelf dat onze fractie zoals iedereen in deze Raad, evenveel bezorgd is om de problemen die het leefmilieu en de landschapszorg betreffen.

Evenzeer zijn wij bekommerd om de werkgelegenheid en om de noodzakelijke inplanting van nieuwe industrieën, maar dit laatste dan wel in welbepaalde en daartoe bestemde voorbehouden zones. Wij kunnen ook niet genoeg aandringen op strenge uitbatingvoorwaarden om milieuhinder te voorkomen, liefst op basis van het principe "de vervuiler betaalt".

Wat de thans voorgelegde resolutie betreft, maakten ook wij ons ernstige bedenkingen over de opportuniteit van dergelijke "verklaringen" inzake materies die niet rechtstreeks of niet duidelijk behoren tot de bevoegdheid van de Cultuurraad. Wat vandaag duidelijk nog tot de nationale

materies behoort, zal wellicht morgen - in het kader van de staatsvorming - gewestelijke materie zijn, maar zeker geen communautaire of gemeenschapsmaterie.

Wij hebben voorgesteld een amendement op deze resolutie in te dienen. Waar de meerderheid van de Commissie akkoord ging met de geest van de resolutie zoals die nu wordt voorgedragen, zouden wij ons ook willen aansluiten bij de besluiten van de Commissie waar men stelt dat landschapszorg uiterst belangrijk is. Men zou moeten vermijden beperkingen in te voeren die een precedent zouden kunnen betekenen in dit domein.

Zeer belangrijk lijkt ons dat verschillende leden van de Commissie zich hebben aangesloten bij de mening dat men zich misschien beter ter zake - en de verslaggever heeft er daarnet op bedoeld - op meer algemene wijze voor gans Vlaanderen zou kunnen uitspreken en meer speciaal aandringen op een grotere landschapszorg bij de inplanting van bedrijven en bij het aanleggen van industriezones. Daarom vraag ik uw aandacht voor de tekst zoals hij zou luiden na ons amendement:

«De Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap drukt zijn bezorgdheid uit over het behoud van het landschap in het algemeen en vraagt aan de Executieve van de Nederlandse Gemeenschap en van het Vlaamse Gewest dat, bij het vastleggen van industriezones en bij de inplanting van bedrijven, de nodige voorzorgen worden genomen om het landschap maximaal te vrijwaren. »

Dit sluit ons inziens correct aan bij wat de Commissie bedoeld heeft. (*Applaus bij de leden van de meerderheid*)

DE VOORZITTER: De heer Desaeeyere heeft het woord.

DE HEER W. DESAEYERE (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw en heren Ministers, geachte collega's, in de eerste plaats wil ik natuurlijk mijn vreugde uitspreken omdat de Commissie eenparig de tekst van deze resolutie heeft aangenomen.

In de tweede plaats betreur ik echter dat er thans in de openbare vergadering nog een amendement wordt ingediend, daar waar alle leden van deze Raad verschillende malen de gelegenheid hebben gehad om deze zaak in de Commissie te berde te brengen.

Ik vestig er eveneens de aandacht op dat er in de Commissie over deze aangelegenheid uitvoerig werd gediscussieerd en dat de tekst trouwens reeds geamendeerd werd.

Ik begrijp dan ook helemaal niet waarom hier in laatste instantie nog een amendement op deze tekst wordt ingediend.

DE HEER R. PEETERS : Waartoe dient dan nog een openbare vergadering?

DE HEER H. SCHILTZ : Het is wel laat om dit te ontdekken !

DE HEER W. DESAEYERE : Ten derde meen ik dat het amendement in feite zinledig is omdat het er eigenlijk toe strekt de tekst volledig uit te hollen. Zoals hij op dit ogenblik **voorligt** zegt de tekst uiteraard dat, bij de te nemen maatregelen, het behoud van het landschap voorrang moet krijgen. Dat is toch voor iedereen duidelijk en wij moeten hier geen resolutie voor stemmen. Het zou ook onzinnig zijn in een resolutie te zeggen dat wij de belastingen moeten stemmen of niet stemmen. (*Geroep op verschillende banken*) Het is duidelijk dat zulks tot de taak van het Parlement behoort.

(*Rumoer en geroep op verschillende banken*) De besprekingen in de Commissie waren er duidelijk op gericht ondermeer het begrip "landschapszorg" voldoende breed te interpreteren.

In dat verband is er advies gevraagd bij de Raad van State en bij de Studiedienst en op basis van al deze adviezen is de Commissie tot de conclusie gekomen dat inderdaad meer bepaald in verband met Tessengerlo het begrip landschap zeer breed geïnterpreteerd moet worden.

Door dit amendement gaat men tegen het eenparig advies van de Commissie in en ik zou deze Vergadering dan ook willen verzoeken dit amendement niet aan te nemen. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER : Dames en heren, ik wens een voorstel te doen.

Dit voorstel van resolutie werd met eenparigheid van stemmen in de Commissie goedgekeurd. Nu worden wij hier geconfronteerd met een amendement. Ik meen dat deze Vergadering er wijs zou aan doen het voorstel van resolutie terug naar de Commissie te verzenden. (*Protest bij de VU*)

Indien iedereen hiermede akkoord gaat, zou op deze manier kunnen worden vermeden dat er hier in openbare vergadering opnieuw over wordt gediscussieerd.

De heer De Beul heeft het woord.

DE HEER A. DE BEUL (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, ik ben altijd bereid naar wijze raad te luisteren.

Als voorzitter van deze Commissie zie ik echter niet in waarom u ons andermaal zou opzadelen met dit probleem. Het amendement dat door de meerderheid is ingediend, strekt er alleen toe het vermelden van de aanleiding van de resolutie weg te nemen. Voor het overige blijft de tekst van deze resolutie ongewijzigd. Het gaat om een zeer eenvoudige keuze waaromtrent de Commissie niet meer moet worden geraadpleegd, namelijk ofwel gaat het om een resolutie die in het luchtledige

werd goedgekeurd ofwel gaat het om een resolutie goedgekeurd naar aanleiding van een concreet feit. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER: De heer Van Ooteghem heeft het woord.

DE HEER O. VAN OOTEGHEM, verslaggever (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, ik wil er nog eens op wijzen dat alle argumenten die door de meerderheidspartijen naar voor zijn gebracht ook tijdens de Commissievergadering op voldoende wijze zijn besproken.

Over het ganse probleem werd zeer uitvoerig gediscussieerd. De Commissie was unaniem van oordeel dat wij de cultuurautonomie op een meer dynamische manier moeten interpreteren dan in deze Vergadering het geval is. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER: De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA: Mijnheer de Voorzitter, men moet ook de titel van het voorstel van resolutie van de heer Desaeyere veranderen. Deze zou dus als volgt worden geformuleerd: "Voorstel van resolutie in verband met de landschapszorg", met weglating van "naar aanleiding van de vestiging van Phillips Petroleum te Tessengerlo".

DE VOORZITTER: Inderdaad, indien het amendement wordt aangenomen.

DE HEER H. DE CROO : Dat is commissiewerk !

DE VOORZITTER: Dames en heren, vermits men niet wil luisteren naar mijn wijze raadgevingen, zullen wij stemmen over het amendement op de tekst aangenomen door de Commissie, voorgesteld door de heren Swaelen en Seeuws.

Wordt dit amendement gesteund ? (*Vijf Zeden staan op*)

Is de Raad het eenparig eens met dit amendement ? (*Neen*)

DE HEER H. DE CROO: Mijnheer de Voorzitter, ik vraag de naamstemming. (*Meer dan 12 leden staan op*)

DE VOORZITTER: Wij houden een **naamstemming** over het amendement op de tekst aangenomen door de Commissie, voorgesteld door de heren Swaelen en Seeuws.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming. Uitslag van de stemming:

128 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
91 leden hebben ja geantwoord ;
36 leden hebben neen geantwoord ;
1 lid heeft zich onthouden.

— Het amendement is aangenomen.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.	Mesotten W.
Baldewijns E.	Moors C.
Beerden G.	Nauwelaerts R.
Boel H.	Nauwelaerts-Thues J.
Boeykens G.	Olivier M.
Bogaerts A.	Otte R.
Breyne P.	Panneels-Van Baelen M.
Canipel A.	Peeters Renaat
Cardoen G.	Piot F.
Carpels O.	Rommel-Souvagie A.
Cauwenberghs F.	Seeuws W.
Claeys Walter	Sleeckx J.
Coens D.	Smet M. (Mevr.)
Cooreman E.	Smitt C. (Mej.)
Cornelis F.	Staels-Dompas N.
Croux L.	Steverlynck A.
De Backer-	Steyaert R. (Mej.)
Van Ocken R.	Storme M.
De Baere A.	Swaelen F.
De Bondt F.	Turf-De Munter G.
De Clercq Constant	Tyberghien-
Declercq Tijnl	Vandenbussche M.
Deconinck A.	Uyttendaele R.
De Graeve J.	Vandenabeele A.
De Mey O.	Van den Brande L.
Deneir A.	Vandenhove M.
De Seranno J.	Van den
De Smeyter G.	Nieuwenhuijzen J.
Desutter E.	Vanderheyden V.
Detiège L. (Mevr.)	Van der Niepen P.
De Weweire M. (Mej.)	Van Dessel M.
Dewulf Maurice	Vangeel J.
D'Hondt-	Vangronsveld F.
Van Opdenbosch P.	Vanhaverbeke A.
Diegenant A.	Vankeirsbilck E.
Dielens G. (Mevr.)	Van Nevel A.
Dupré J.	Vannieuwenhuyze R.
Egelmeers I.	Van Rompaey R.
Geens G.	van Waterschoot J.
Gerits J.	Verbist A.
Gheysen R.	Vergeylen J.
Hostekint R.	Verleysen W.
Kelchtermans L.	Verroken J.
Kuylen H.	Weckx H.
Leemans E.	Willems G.
Lenaerts L.	Willockx F.
Lindemans L.	Windels R.
Maes-Van Robaey M.	

NEEN hebben geantwoord :

Anciaux V.	De Beul A.
Baert F.	de Bruyne H.
Bascour J.	Declercq Rafaël
Capoen M.	De Clercq Willy
Caudron J.	De Cordier A.

De Coster M.
De Croo H.
De Grève L.
De Rouck G.
Desaeyere W.
D'Haeyer R.
Février S.
Flamant E.
Gabriels J.
Jorissen W.
Kenens M.
Kuijpers W.
Maes R.

Peeters Walter
Poma K.
Schiltz H.
Somers J.
Taelman W.
Valkeniers J.
Van Den Broeck O.
Vandezande R.
Van Grembergen P.
Van Herreweghe M.
Van Ooteghem O.
Vreven A.
Waltniel L.

JA hebben geantwoord :

Akkermans P.
Anciaux V.
Baert F.
Baldewijns E.
Bascour J.
Beerden G.
Boel H.
Bogaerts A.
Breyne P.
Canipel A.
Capoen M.
Caudron J.
Cauwenberghs F.
Chabert J.
Claeys Walter
Coens D.
Cooreman E.
Cornelis F.
Croux L.
De Backer-Van Ocken R.
De Baere A.
De Beul A.
De Bondt F.
de Bruyne H.
De Clercq Constant
Declercq Rafaël
Declercq Tijl
De Clercq Willy
Deconinck A.
De Cordier A.
De Coster M.
De Graeve J.
De Grève L.
De Loore -
Raeymaekers J.
De Mey O.
Deneir A.
De Pauw-Deveen L.
De Rouck G.
Desaeyere W.
De Seranno J.
De Smeyter G.
Desutter E.
Detiège L. (Mevr.)
De Weweire M. (Mej.)
Dewulf Maurice
D'Haeyer R.
D'Hondt-
Van Opdenbosch P.
Diegenant A.
Dielens G. (Mevr.)
Dupré J.
Egelmeers I.
Février S.
Flamant E.
Gabriels J.
Gerits J.
Gheysen R.

Grootjans F.
Hostekint R.
Jorissen W.
Kelchtermans L.
Kenens M.
Kuylen H.
Kuijpers W.
Leemans E.
Lenaerts L.
Lindemans L.
Maes-
Van Robaeyns M.
Maes R.
Mesotten W.
Moors C.
Nauwelaerts R.
Nauwelaerts-Thues J.
Olivier M.
Otte R.
Panneels-
Van Baelen M.
Peeters Renaat
Peeters Walter
Piot F.
Poma K.
Rommel-Souvagie A.
Schiltz H.
Seeuws W.
Sleeckx J.
Smet M. (Mevr.)
Smitt C. (Mej.)
Somers J.
Staels-Dompas N.
Steverlynck A.
Steyaert R. (Mej.)
Storme M.
Swaelen F.
Taelman W.
Turf-De Munter G.
Tyberghien-
Vandenbussche M.
Uyttendaele R.
Valkeniers J.
Vandenabeele A.
Van den Brande L.
Van Den Broeck O.
Vandenhove M.
Van den
Nieuwenhuijzen J.
Vanderheyden V.
Van der Niepen P.
Vanderpoorten H.
Van Dessel M.
Vandezande R.
Vangeel J.
Van Grembergen P.
Vangronsveld F.
Vanhaverbeke A.

Zich ONTHOUDEN heeft :

Grootjans F.

DE VOORZITTER :Het lid dat zich heeft onthouden, wordt verzocht de reden voor zijn onthouding kenbaar te maken.

DE HEER F. GROOTJANS: Mijnheer de Voorzitter, ik heb afgesproken met de heer Van Elewyck.

Naamstemming

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de naamstemming over het aldus geamendeerde voorstel van resolutie in verband met de landschapszorg.
De heer Desaeyere heeft het woord.

DE HEER W. DESAEYERE : Mijnheer de Voorzitter, wij moeten niet stemmen over een wijziging van de titel van de resolutie. Er is geen amendement daarover ingediend.

DE VOORZITTER: Mijnheer Desaeyere, dan hebt u niet goed geluisterd. Ik heb de heer Poma uitdrukkelijk geantwoord dat, en dat wordt trouwens door de indieners bevestigd, uit de aanneming van het amendement ook de wijziging van het opschrift voortvloeit. Over een opschrift wordt overigens nooit gestemd.

Wij stemmen dus nu over het geamendeerde voorstel van resolutie in verband met de landschapszorg.

Er wordt overgegaan tot de naamstemming.
Uitslag van de stemming:

128 leden hebben aan de stemming deelgenomen ;
127 leden hebben ja geantwoord ;
1 lid heeft zich onthouden.

Dientengevolge neemt de Raad het voorstel van resolutie aan.

Van Herreweghe M.	Verleysen W.
Vankeirsbilck E.	Vreven A.
Van Nevel A.	Waltniel L.
Vannieuwenhuyze R.	Weckx H.
Van Ooteghem O.	Willems G.
Van Rompaey R.	Willockx F.
van Waterschoot J.	Windels R.
Verbist A.	Wyninckx J.
Vergeylen J.	

Zich ONTHOUDEN heeft :

De Croo H.

DE VOORZITTER: Het lid dat zich heeft onthouden, wordt verzocht de reden voor zijn onthouding kenbaar te maken.

DE HEER H. DE CROO : Mijnheer de Voorzitter, ik heb mij onthouden; ten eerste omdat ik niet gekant ben tegen deze resolutie - er staat trouwens niets in - en ten tweede omdat de Cultuurraad improviseert en wij nu commissiewerk doen in plaats van ernstig te werken.

DE VOORZITTER: Dat zou ik niet durven zeggen. De heer Desaeeyere heeft het woord.

DE HEER W. DESAEYERE : Mijnheer de Voorzitter, ik heb hier voor mij de tekst van het amendement. Dit amendement luidt : "In de tekst van het voorstel van resolutie de volgende woorden weglaten : "na kennis genomen te hebben.. ." tot " . . . in Tessengerlo".

Dit is het enige document dat in verband met het amendement in ons bezit is. De openbare vergadering moet enkel stemmen over documenten.

Ik vraag dat ervan zou akte worden genomen dat wij hebben gestemd over het voorstel van resolutie waarvan de titel niet werd gewijzigd.

DE VOORZITTER: Mijnheer Desaeeyere, ik heb klaar en duidelijk gezegd waarover zou worden gestemd. Wij hebben gestemd en kunnen deze zaak als afgehandeld beschouwen.

MOTIE VAN ORDE

DE VOORZITTER: Dames en heren, de heer De Rouck heeft het woord voor een motie van orde.

DE HEER G. DE ROUCK (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, namens de Volksuniefractie wens ik te protesteren tegen het feit dat op een ogenblik dat toch een belangrijke zitting van de Cultuurraad plaatsheeft, waar 24 vragen worden

gesteld, zowel in de voormiddag als in de namiddag commissievergaderingen plaatshebben tegelijkertijd met commissievergaderingen van de Cultuurraad, met name de Commissie voor de financiën en de Commissie voor de staatshervorming.

Op het ogenblik dat wij na 150 jaar Vlaamse beweging naar Vlaams zelfbestuur streven, doktert men vandaag de dag, op persoonlijk aandringen van de Eerste Minister, aan de gewestvorming met drie, waardoor de Vlaamse gemeenschap definitief in de Belgische minderheid zal worden gedrongen. (*Levendig applaus bij de leden van de VU*)

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

VRAGEN (R.v.O. art. 52) (Voortzetting)

1. Vraag van de heer H. de Bruyne tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de subsidiëring van de VZW Vlamingen in de Wereld

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer de Bruyne tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de subsidiëring van de VZW Vlamingen in de Wereld.

De heer de Bruyne heeft het woord.

DE HEER H. de BRUYNE (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren Ministers, geachte collega's, de VZW Vlamingen in de Wereld vervult sedert haar ontstaan belangrijke taken op maatschappelijk, economisch en cultureel gebied bij onze landgenoten in het buitenland.

1. Werden in het verleden door uw departement reeds kredieten toegekend aan de vereniging in kwestie ?
2. Zo ja : voor welke bedragen ?
3. Zo neen : welke houding denkt u in de toekomst aan te nemen jegens de VZW Vlamingen in de Wereld ?

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn vraag, heb ik de eer het geacht lid hierna een overzicht te geven van de financiële tegemoetkoming vanwege mijn departement aan de VZW "Vlamingen in de Wereld".

In 1976: 450.000 frank ;
 in 1977: 600.000 frank ;
 in 1978: 950.000 frank ;
 in 1979: 1.050.000 frank.

Deze bedragen werden uitbetaald op voorlegging van de definitieve afrekening.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

2. Vraag van de heer O. Van Ooteghem tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het Kasteel Rattendaele te Gentbrugge

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Van Ooteghem tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het Kasteel Rattendaele te Gent.

De heer Van Ooteghem heeft het woord.

DE HEER O. VAN OOTEGHEM (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, op 17 januari 1979 werd het Gentbrugs Kasteel Vilain - in de volksmond Rattendaele genoemd — bij ministerieel besluit op de ontwerp-lijst geplaatst van voor bescherming vatbare monumenten.

Het OCMW van Gent dat sinds 1940 eigenaar is van het kasteel heeft het gebouw op een schandalige manier verwaarloosd.

Het dak is gedeeltelijk stuk, de plafonds zijn ingestort en ook het park wordt niet onderhouden.

Ten gevolge van de testamentaire beschikkingen moet het kasteel ter beschikking worden gesteld van de bejaarden.

Kan mevrouw de Minister mij mededelen:

1. of men het Kasteel Rattendaele zal restaureren ;
2. wanneer de dringende werken zullen aanvangen om het gebouw tegen een volledige vernieling te beschermen ;
3. wat de uiteindelijke bestemming van het kasteel en het park zal zijn ?

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, voor dit kasteel en omgeving werd het ontwerp van lijst vastgesteld en gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 21 april 1979. Het KB dient dus getroffen te worden vóór 21 april 1980.

Ik kan het geacht lid mededelen dat voor de restauratie de eigenaar, met name het OCMW, het initiatief dient te nemen en dit volgens de bepalingen van het KB van 6 december 1976 tot bepaling van de algemene voorschriften inzake instandhouding en onderhoud van de bij MB of KB vastgestelde lijsten van monumenten, stads- en dorpsgezichten.

Indien het kasteel als monument beschermd wordt, heeft de eigenaar hierbij recht op de gebruikelijke subsidies van staat, provincie en gemeente.

Eveneens kan gebruik gemaakt worden van de recente omzendbrief van 10 september 1979 betreffende betoelaging van dringend uit te voeren herstellings- en/of instandhoudingswerken aan beschermde monumenten toebehorend aan lokale besturen waarbij tot een bedrag van 500.000 frank dakdichtingen en dergelijke kunnen uitgevoerd worden en dit binnen een zeer korte termijn.

Ik geef mijn bevoegde diensten opdracht contact te nemen met het OCMW teneinde een geschikte bestemming te zoeken.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

3. Vraag van de heer W. Desaeyere tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de gevolgen van de afhandeling van de gewestplannen voor Vlaanderen

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Desaeyere tot de Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap over de gevolgen van de afhandeling van de gewestplannen voor Vlaanderen.

De heer Desaeyere heeft het woord.

DE HEER W. DESAEYERE (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Staatssecretaris, dames en heren, bij verschillende gelegenheden heeft de regering verklaard dat het eerder behandelen van de gewestplannen in Vlaanderen niet nadelig zou zijn voor Vlaanderen.

Zo werd uitdrukkelijk gestipuleerd dat de opbrengst van de belasting op de meerwaarde van gronden in een rollend fonds zou gestopt worden dat enkel Vlaanderen zou ten goede komen.

Zou ik mogen vernemen:

1. hoe groot de opbrengst hiervan is geweest in de drie regio's over de verschillende jaren;
2. op welke wijze deze opbrengst werd gebruikt ;
3. hoe groot deze rollende fondsen op dit ogenblik zijn ;
4. of er studies werden verricht betreffend:
  - a. het effect van de gewestplannen op de grondprijzen ;
  - b. het mogelijke gevolg hiervan op de perkwatie ;
5. of de Staatssecretaris niet van oordeel is dat de hogere belastingopbrengst die door de gewestplannen wordt veroorzaakt via de hogere perkwatiecoëfficiënten in Vlaanderen ook enkel Vlaanderen ten goede mag komen;
6. welke maatregelen de Staatssecretaris denkt te nemen om ervoor te zorgen dat het verschillend

tempo in verband met de gewestplannen niet tot een ongelijke fiscale behandeling tussen Vlaanderen en Wallonië zal leiden ?

DE VOORZITTER: De heer Akkermans, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap, heeft het woord.

DE HEER P. AKKERMANS, Staatssecretaris voor de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, op de concrete vragen 1, 2 en 3 kunnen door het Staatssecretariaat geen cijfermatige gegevens worden verstrekt. Gebeurlijk kan de Minister van Financiën hierover meer uitleg verschaffen.

Op vraag 4 moet ik het geachte lid antwoorden dat binnen het kader van de ruimtelijke ordening geen studies worden verricht in verband met het effect van de gewestplannen op de grondprijzen.

De gewestplannen zijn ordeningsplannen met het oog op de ruimtelijke ordening van het grondgebied.

De wetgeving op de ruimtelijke ordening laat niet toe een andere opvatting te geven aan de gewestplannen.

Deze aangelegenheid valt eerder onder "het grondbeleid", dat niet tot mijn bevoegdheid behoort.

Wat nu vraag 5 betreft, aangezien het overgrote deel van de onroerende voorheffing rechtstreeks terugvloeit naar de gemeenten, meen ik dat elke meerontvangst in die sector, voor het merendeel, ten goede komt aan de regio waar zij haar oorsprong vindt.

In verband met vraag 6 kan ik het geachte lid mededelen dat in de optiek van de regionalisering van de gevolgen van de gewestplannen, zowel meer- als minwaarde, het verschil in fasering van de gewestplannen al naar gelang van het landsgedeelte geen rol meer speelt.

Indien in een streek geen gewestplannen zijn, vloeit daaruit noch min noch meerwaarde voort. Als in een streek wél gewestplannen zijn dan speelt daarin het effect zowel van de meer- als van de minwaarde.

De belasting op de meerwaarde van bouwgronden waarover de mondelinge vraag handelt, wordt geheven ingevolge de bepalingen van artikelen 33 en 34 van de wet van 22 december 1977, de zogenaamde programmawet. Deze artikelen sluiten aan bij de artikelen 67, ten 7de en ten 8e alsmede artikelen 67ter, 69ter en 93 van het wetboek op de inkomstenbelasting.

Uit dien hoofde wordt de belasting geïnd door het Ministerie van Financiën en komt de belasting ook terecht bij de globale rijksmiddelen.

Het is evenwel de bedoeling van Vlaamse Streek-economie met de belasting op de meerwaarde, voortvloeiend uit de gewestplannen, een fonds samen te stellen ten behoeve van de regio's om de

minwaarde van gronden, ten gevolge van de gewestplannen geheel of ten delen te kunnen opvangen.

Inderdaad zijn de financiële gevolgen, de planschade, van de gewestplannen voor rekening van de regio's. Het is dan ook logisch dat de meerwaarde voortvloeiend uit de gewestplannen evenzeer voor rekening van de regio's zou komen.

Deze regeling dringt zich op, temeer daar voor Vlaanderen 24 op de 25 gewestplannen bij **köninklijk** besluit bekrachtigd zijn. Hierdoor speelt zowel het effect van de meer- als van de minwaarde.

Om hieraan tegemoet te komen werd door de Vlaamse Executieve een voorstel geformuleerd tot splitsing van de inkomsten volgend uit de meerwaarde ingevolge de gewestplannen per regio.

Het voorstel voorziet hierin dat de opbrengsten van de belasting op de hier bedoelde meerwaarden zouden gestort worden in het Fonds van de Regionale Begroting dat de planschade moet financieren.

Het voorstel werd geformuleerd naar aanleiding van de opstelling van de programmawet 1979-1980. Indien dit voorstel in het kader van de programmawet wordt aangenomen zal het mogelijk zijn per regio te beschikken over een fonds ten behoeve van de ruimtelijke ordening.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

4. Vraag van de heer G. De Rouck tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het industrieel archeologisch verleden

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Rouck tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het industrieel archeologisch verleden.

De heer De Rouck heeft het woord.

DE HEER G. DE ROUCK (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, uit diverse tussenkomsten en feiten is gebleken dat de Monumentencommissie, zoals ze nu samengesteld geworden is en binnenkort opnieuw samengesteld zal worden, het werk van de industriële archeologie niet terhand kan nemen zoals dat zou moeten, wegens haar overladen agenda en de afwezigheid van mensen in deze commissie die ter zake bevoegd zijn.

Acht de Minister het niet noodzakelijk een eigen Commissie voor Industriële Archeologie op te richten, zo dringend mogelijk, aangezien dagelijks zeer waardevolle gebouwen en voorwerpen uit ons industrieel archeologisch verleden verloren gaan ? Voorbeelden uit de omliggende landen

zouden daar toch een grote stimulans moeten voor zijn.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ingevolge de vraag van het geachte lid betreffende de eventuele oprichting van een commissie voor industriële archeologie wens ik het volgende te antwoorden.

Krachtens het decreet van 3 maart 1976 tot bescherming van monumenten, stads- en dorpsgezichten, is de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen ook inzake monumenten van industrieel-archeologische aard bevoegd, de Minister tot wiens bevoegdheid de Nederlandse Cultuur behoort, te adviseren. De roerende zaken die zich in het monument bevinden en onroerend zijn door bestemming, zijn hier eveneens inbegrepen.

Het behoud van ons industrieel-archeologisch patrimonium kan maar veilig gesteld worden in zoverre er een passende bestemming voor gevonden wordt.

Nu, het zoeken van een bestemming voor een monument staat expliciet in het KB van 24 september 1974 handelend over de organisatie en de bevoegdheid van de Koninklijke Commissie voor Monumenten en Landschappen, als adviserende taak van deze commissie.

Overigens wens ik het geachte lid er op te wijzen dat juist wel in de nieuwe samenstelling van de KCML met deze problematiek werd rekening gehouden en dat bepaalde leden omwille van hun deskundigheid ter zake werden aangezocht.

Overigens kan men gebouwen die monumentale waarde bezitten om industrieel-archeologische redenen niet loskoppelen van monumenten om andere redenen zoals artistieke, wetenschappelijke of cultuur-historische.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

5. Vraag van de heer G. De Rouck tot de Minister van het Vlaamse Gewest over de subsidiëring van de gemeentelijke sport- en culturele verenigingen

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer De Rouck tot de Minister van het Vlaamse Gewest over de subsidiëring van de gemeentelijke sport- en culturele verenigingen.

Op deze vraag zal namens de Minister van het Vlaamse Gewest worden geantwoord door mevrouw De Pauw-Deveen, Staatssecretaris voor het Brusselse Gewest.

De heer De Rouck heeft het woord.

DE HEER G. DE ROUCK (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Staatssecretaris, geachte collega's, Wij vernemen dat de geachte Minister instructies gegeven heeft aan de verschillende Vlaamse gemeenten inzake het opstellen van hun gemeentelijke begrotingen.

Aangezien Minister De Backer-Van Ocken hier onlangs op deze tribune heeft verklaard dat de plaatselijke sport- en culturele verenigingen niet meer nationaal konden worden gesubsidieerd, zouden wij graag vernemen waarom u aan de gemeenten de verplichting niet hebt opgelegd om een percentage van hun begroting te voorzien voor subsidiëring van het plaatselijk cultureel werk en de plaatselijke sportgroeperingen.

DE VOORZITTER: Mevrouw De Pauw-Deveen, Staatssecretaris voor het Brusselse Gewest, heeft het woord.

MEVROUW L. DE PAUW-DEVEEN, Staatssecretaris voor het Brusselse Gewest (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, in afwezigheid van mijn collega, de heer Galle, en met instemming van de Voorzitter, geef ik het geachte lid het volgend antwoord.

De subsidiëring van plaatselijk cultureel werk en sportgroeperingen behoort op het gemeentelijk vlak tot de zogenaamde facultatieve of niet-verplichte uitgaven. Binnen de perken van wat de administratieve rechtspraak aanvaardbaar acht en rekening houdend met de voorschriften van de omzendbrieven inzake gemeentebegrotingen, is elk gemeentebestuur vrij om een bestemming te geven aan het ganse pakket van facultatieve uitgaven dat mag besteed worden.

Het opleggen van een verplichting om een bepaald percentage van de begroting te voorzien zou indruisen tegen het beginsel van de gemeentelijke autonomie.

Zonder dat hun deze verplichting wordt opgelegd geeft de overgrote meerderheid van de gemeenten sedert vele jaren toelagen aan de meest diverse verenigingen van hun werkingsgebied. Wie voor betoelaging in aanmerking komt en voor welk bedrag is een zuiver gemeentelijke aangelegenheid. Het opleggen van een bepaald percentage van de begroting zou trouwens geen realistische oplossing zijn aangezien het aantal en de aard van betoelaagbare verenigingen zeer sterk van gemeente tot gemeente verschillen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

6. Vraag van de heer M. Capoen tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het uitblijven van de antwoorden op schriftelijke vragen gesteld door leden van de Cultuurraad

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSECULTUURGEMEENSCHAP

BUITENGEWONE ZITTING 1979

ALFABETISCH ZAAKREGISTER

VAN DE

GEDRUKTE STUKKEN

HANDELINGEN

BULLETINS VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

(van 18 januari 1979 tot 15 oktober 1979)

Erratum : op blz. 17 bij het onderwerp muziek, leze men betreffende het voorstel van decreet van mevrouw L. Detiège, eveneens de vermeldingen "algemene bespreking" en "naamstemming", die verkeerdelijk bij het voorstel van decreet van de heer A. Diegenant staan.

Addendum : het van de B.Z. 1979 laatste Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 6 dd. 15 oktober 1979 werd, wegens een vergetelheid tengevolge van de laattijdige verschijning, niet opgenomen in dit register. Gelieve ons daarvoor te verontschuldigen.

CULTUURRAAD
VOOR DE
NEDERLANDSE CULTUURGEMEENSCHAP

BUITENGEWONE ZITTING 1979

ALFABETISCH AUTEURSREGISTER

VAN DE

GEDRUKTE STUKKEN

HANDELINGEN

BULLETINS VAN VRAGEN EN ANTWOORDEN

(van 18 januari 1979 tot 15 oktober 1979)

Addendum : het van de B.Z. 1979 laatste Bulletin van Vragen en Antwoorden nr. 6 dd. 15 oktober 1979 werd, wegens een vergetelheid tengevolge van de laattijdige verschijning, niet opgenomen in dit register. Gelieve ons daarvoor te verontschuldigen.

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Capoen tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het uitblijven van de antwoorden op schriftelijke vragen gesteld door leden van de Cultuurraad.

De heer Capoen heeft het woord.

DE HEER M. CAPOEN (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, het Bulletin van Vragen en Antwoorden van de Cultuurraad van 8 januari 1980 bevat in totaal 42 vragen, gesteld door leden van alle fracties, en slechts 14 antwoorden.

Amper zeven van deze antwoorden werden verstrekt binnen de reglementaire termijn. Op zeven andere vragen werd geantwoord na het verstrijken van de reglementaire termijn. Op de achtentwintig overige vragen werd niet geantwoord binnen de reglementaire termijn. Het valt op dat niet minder dan zevenentwintig van die vragen werden gericht tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap.

Hoe men de zaak ook bekijkt, dit systematisch negeren van een voorgeschreven reglementering lijkt op een verregaand misprijzen van het Parlement en een verdere uitholling van de culturele autonomie.

Mag ik van de geachte Minister een verklaring vernemen over de stand van zaken ?

Ik wijs er de Minister op dat dit alles des te sterker opvalt nadat er onlangs op een shownamiddag te Sint-Niklaas gepleit werd voor een herwaardering van de culturele autonomie en de grondwet van 1970.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn vraag wil ik er het geachte lid op wijzen 'dat de departementen van Cultuur traditioneel de meest gesolliciteerde departementen zijn in verband met parlementaire vragen. Ook deze parlementaire zitting maakt op deze traditie geen uitzondering.

Deze openbare vergadering van de Nederlandse Cultuurraad illustreert trouwens mijn stelling. Ik geloof dat het zelden in Kamer of Senaat of Cultuurraad is gebeurd dat andere dan de Cultuurministers, gedurende een hele zitting dit spreekgestoelte monopoliseren.

Het is steeds de betrachting geweest van mijn departement om zo vlug mogelijk - en zo volledig mogelijk - een definitief antwoord te bezorgen op alle parlementaire vragen. Regelmatig worden mijn diensten trouwens aangespoord de termijn binnen **dewelke** de parlementaire vragen moeten worden beantwoord, stipt in acht te nemen.

Het hoeft echter geen betoog dat deze termijn zeer kort is, vooral wanneer de vragen verkeerdelijk aan bijvoorbeeld de Minister van Verkeerswezen, van Landbouw of van Volksgezondheid worden gesteld - wat de jongste maanden zeer vaak gebeurt - en daarna pas aan mijn departement worden doorgestuurd.

Bovendien betreffen een groot deel van de vragen aan mijn departement gesteld, inlichtingen omtrent door mijn departement gesubsidieerde verenigingen. In de meeste van deze gevallen is mijn departement afhankelijk van de snelheid waarin deze verenigingen de inlichtingen bezorgen.

Ik meen nochtans te mogen zeggen dat mijn departement wat betreft het naleven van de termijn een bijzondere inspanning heeft gedaan. Daarenboven zal zo bijvoorbeeld de meeste leden van deze Cultuurraad zijn opgevallen dat tegelijkertijd met het overmaken van het antwoord aan de Griffier van de Cultuurraad, dit antwoord ook rechtstreeks aan de parlementsleden wordt toegestuurd.

Op verzoek van sommige parlementsleden is zelfs bij het antwoord opnieuw de vraag bijgevoegd.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

7. Vraag van de heer Walter Peeters tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het gevelgeheel De Ring te Hamme

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Walter Peeters tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de bescherming van het gevelgeheel De Ring te Hamme.

De heer Peeters heeft het woord.

DE HEER W. PEETERS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, op 10 juli 1977 werd een **beschermingsaanvraag** ingediend voor het gevelgeheel De Ring te Hamme.

Zoals u bekend is, mevrouw de Minister, gaat het hier om een aantal typische spinnerswoningen, 200 tot 300 jaar oud, van een omstreden artistieke, wetenschappelijke, historische, volkskundige, industrieel-archeologische en sociaal-culturele waarde.

Bovendien bleven deze, voor de geschiedenis van de Durmestreek kenmerkende arbeiderswoningen tot nog toe in hun onbedorven geheel van typische straat bewaard en vormen zij, als dusdanig, een uniek overblijfsel van ons cultuurhistorisch patrimonium.

De beslissing van de heer Burgemeester van Hamme 20 mei 1977 tot het tot krotverklaren van

verschillende huisjes uit dit gevelgeheel gaf dan ook aanleiding tot de aanvraag op 10 juli 1977 tot bescherming van De Ring.

Op 13 oktober 1977 antwoordde de Rijksdienst voor Monumenten en Landschapszorg dat binnen afzienbare tijd een voorontwerp van lijst, houdende bescherming van de betrokken panden, aan de Minister zou worden overgemaakt.

In antwoord op een vraag naar de stand van zaken op 4 december 1977 antwoordde u, mevrouw de Minister, dat het wetenschappelijk onderzoek nog lopend was.

Als de Rijksdienst, na ernstig onderzoek, stelt dat de bescherming aan de Minister zal worden voorgesteld, dan betekent dit toch wel dat het wetenschappelijk onderzoek van deze dienst hierover uitsluitend heeft gebracht.

Wij vrezen dan ook dat eerder politieke dan wetenschappelijke redenen de bescherming van De Ring vooralsnog beletten.

Wij menen dat er voldoende wetenschappelijke argumenten voorhanden zijn, dat voldoende instanties daarenboven de bescherming steunen en dringen dan ook aan op een spoedige bescherming van het gevelgeheel De Ring.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord kan ik het geachte lid het volgende mededelen.

Het beschermen van de Ring te Hamme is gebonden aan de mogelijkheden van het opnieuw functioneel maken en renoveren van deze gebouwen. Deze renovatie diende gemotiveerd op basis van een technisch dossier.

In 1978 werd dan ook aan de Rijksdienst voor Monumenten- en Landschapszorg opgedragen een technisch-bouwkundig dossier op te stellen betreffende elk pand van de Ring dat in een mogelijk beschermingsvoorstel ligt.

Een evaluatie van deze woningen gelegen in de Ring werd me vorig jaar overgemaakt.

Op 21 maart 1978 gaf de Provinciale Commissie voor Monumenten en Landschappen van Oost-Vlaanderen gunstig advies betreffende een bescherming als dorpsgezicht.

Mede door dit rapport en het advies van de Provinciale Commissie heb ik beslist de bescherming als dorpsgezicht in te zetten.

Na het inzetten van de beschermingsprocedure dient een beredeneerde renovatie tot stand gebracht. Hierbij kan een werkgroep opgericht worden, die naast gemeente, eigenaars en huurders, eveneens alle ter zake bevoegde administratieve diensten omvat. Een dergelijk initiatief zou dan

ook kaderen in een daadwerkelijke aanpak van de Stadshemieuwing.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

8. Vraag van de heer W. Kuijpers tot de Minister van Ontwikkelingssamenwerking over de opnemings van studenten uit ontwikkelingslanden in de universiteiten

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Kuijpers tot de Minister van Ontwikkelingssamenwerking over de opnemings van studenten uit ontwikkelingslanden in de universiteiten.

Op deze vraag zal namens de Minister van Ontwikkelingssamenwerking worden geantwoord door mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Nederlandse Gemeenschap. De heer Kuijpers heeft het woord.

DE HEER W. KUIJPERS (*op de tribune*):

Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, uit persberichten blijkt dat de Vlaamse rectoren uit ongenoegen een vergadering met de Minister hebben verlaten. Het blijkt dat vorig jaar de Franstalige universiteiten 80 procent van de ontwikkelingsgeldten opslochten, terwijl slechts 20 procent aan de Vlaamse universiteiten werden toebedeeld.

Volgens de kranten zou de huidige Minister toen reeds beloofd hebben dat hij deze verhouding zou rechtzetten. Luidens de persconferentie van de VLIR, een instelling die door de Cultuurraad werd opgericht, zou het erop neerkomen dat voor 1979 de Franstalige universiteiten 712 miljoen uit de begroting van Ontwikkelingssamenwerking zouden hebben ontvangen, tegenover 75 miljoen voor de Vlaamse universiteiten.

Verder stellen de Vlaamse rectoren, die men moeilijk kan bestempelen als **uitzichtsloze** en waardelose negativisten, vast dat nog onlangs 2200 Marokkaanse studenten toegang kregen tot de Franstalige universiteiten, wat als gevolg had dat de verhouding ten nadele van Vlaanderen evolueerde van 80/20 naar 85/15.

Mag ik van de Minister vernemen of deze informatie klopt en, indien dat het geval is, welke maatregelen hij op korte termijn zal nemen om deze wantoestand te verhelpen? Hoe staat het bovendien met de lang beloofde culturalisering van onze ontwikkelingssamenwerking?

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de*

tribune) : In naam van Minister Eyskens kan ik u het volgend antwoord geven.

Voor de begroting 1979, opgesteld door mijn voorganger, moeten de wettelijke beschikkingen worden toegepast. Evenwel, vanaf 1980, moeten nieuwe maatregelen getroffen worden die het mogelijk maken het begrotingsplafond van 800 miljoen niet te overschrijden. Daartoe zijn strengere selectieve criteria in voorbereiding.

Wat de aangroei betreft van Marokkaanse studenten aan onze universitaire instellingen, verwijst ik naar het antwoord, gegeven tijdens de vergadering van 28 februari 1980, op de vraag van de heer Swaelen.

Rekening gehouden met de budgettaire toestand, heeft de regering in het ontwerp van programmawet een artikel 168 ingelast dat beoogt de tussenkomst van het Algemeen Bestuur van Ontwikkelingssamenwerking in de financiering van de kostprijs van de universitaire studiën van onderhorigen van ontwikkelingslanden te beperken. Ik heb ter zake voorstellen gedaan, waarover de regering zich momenteel buigt, het inkomen per hoofd van bevolking is een van deze criteria en het ligt voor de hand dat ontwikkelingslanden, die erin slagen in de loop der jaren een hoger nationaal inkomen per hoofd van bevolking te realiseren, minder aanspraak zouden mogen maken op studiemogelijkheden in ons land. Teneinde ons toe te laten onze ontwikkelingsinspanningen ter zake toe te spitsen op de armste landen.

De verdeling van de werkingstoelagen tussen de Nederlandstalige en de Franstalige universiteiten, uit hoofde van hun buitenlandse studenten afkomstig uit ontwikkelingslanden, doet een probleem rijzen tussen de twee gemeenschappen. De regeringsverklaring, in haar artikel 12, bevat elementen om de gelijkaardige betrokkenheid van de twee gemeenschappen in ons land bij het ontwikkelingsbeleid uit te bouwen. Maar de criteria tot subsidiëring van vreemde studenten aan onze universiteiten moeten volkomen objectief worden gehanteerd wat betekent dat zij identiek moeten zijn voor alle universiteiten.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

9. Vraag van de heer Walter Peeters tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de verkeerde medische voorlichting van de Nederlandstalige bevolking inzake de gezondheids-toestand van Zijne Majesteit de Koning

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Walter Peeters tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over de verkeerde medische voorlichting van de Nederlandstalige bevolking inzake de gezondheids-toestand van Zijne Majesteit de Koning.

De heer Peeters heeft het woord.

DE HEER W. PEETERS (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, naar aanleiding van de heelkundige ingreep die Zijne Majesteit de Koning op 9 februari 1980 diende te ondergaan, werd aan de Nederlandstalige bevolking van dit land meegedeeld dat Zijne Majesteit geopereerd werd ingevolge de evolutie van een medische aandoening waaraan de Vorst reeds jaren lijdt. Deze aandoening werd in alle Nederlandstalige media als heupjicht bestempeld.

Heupjicht, mevrouw de Minister, is de in het Nederlandse taalgebied gebruikte vulgariserende term voor een aandoening die in de medische terminologie als coxarthrose bekend staat. Nu is coxarthrose een heel andere aandoening dan de ischias ten gevolge van hernia discalis waaraan de Vorst lijdende was en recent werd geopereerd en die in het Vlaams idiomatum bekend staat als rugspit. In schrille tegenstelling hiermee staat de medische-accurate, zelfs met illustratieve schetsen toegelichte, berichtgeving in de Franstalige media.

Wijst deze onjuiste voorlichting niet, eens te meer, op het gebrek aan kennis van de taal én op het voor zichzelf sprekend schrijnend gebrek aan begrip voor de gevoeligheden van de Vlaamse meerderheid in dit land in de kringen die onze Vorst omringen ?

Ik zou u willen vragen, mevrouw de Minister, wie voor deze pertinent verkeerde voorlichting aangaande de gezondheidstoestand van de Vorst in de Nederlandstalige nieuwsmedia verantwoordelijk is.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, de Belga-telex op 9 februari jongstleden meldde dat de Koning aan ischias leed.

De redactiesecretaris van de BRT zocht in de verklarende woordenboeken Koenen en Van Dale de Nederlandse benaming voor ischias op. Beide woordenboeken geven heupjicht. Rugspit komt in geen van beide voor.

Waarschijnlijk hebben de kranten hetzelfde opzoekingswerk verricht.

In het TV-nieuws werd éénmaal heupjicht vermeld. Bij het bezoek van de heer Schmidt aan de Koning werd van een heelkundige bewerking gesproken.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

10. Vraag van de heer E. Vansteenkiste tot de Minister van Verkeerswezen over de benaming van de luchthaven te Zaventem in het buitenland

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Vansteenkiste tot de Minister van Verkeerswezen over de benaming van de luchthaven te Zaventem in het buitenland. De heer Vansteenkiste heeft het woord.

DE HEER E. VANSTEENKISTE (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, met betrekking tot de voor de Vlamingen storende eentalig-Franse vermeldingen van onze luchthaven in het buitenland verklaarde de geachte Minister van Verkeerswezen op 22 januari 1980:

“SABENA spant zich in om, waar mogelijk, voortaan aanduidingen in beide landstalen te doen gebruiken”.

Het interesseert niet alleen mijzelf maar de ganse Vlaamse gemeenschap, waartoe de bewindsman behoort, concreet en precies te vernemen:

1. waaruit de inspanningen eigenlijk bestaan ;
2. wat de geachte Minister met “waar mogelijk” bedoelt ;
wat de onmogelijkheid als gevolg heeft en wie of wat daarover oordeelt;
3. welke metterdaadse initiatieven de geachte Minister heeft genomen of meent te nemen om bijvoorbeeld SABENA ertoe te brengen “voortaan aanduidingen in beide landstalen te doen gebruiken”.

DE VOORZITTER: De Minister van Verkeerswezen heeft het woord.

DE HEER J. CHABERT, Minister van Verkeerswezen (*op de tribune*) : Dames en heren, vooreerst meen ik dat de aangehaalde zin moet gelezen worden in de context van mijn antwoord op de vraag die de heer Kuijpers mij stelde op 4 oktober 1979.

Daarin heb ik gezegd dat de aankondigingen van bestemmingen in buitenlandse luchthavens tot de bevoegdheid behoren van de betrokken luchthavenautoriteit en onder haar verantwoordelijkheid geschieden.

Wanneer een onregelmatigheid wordt vastgesteld, kan de SABENA-vertegenwoordiger ter plaatse - in het kader van zijn dagelijkse contacten met de luchthavenautoriteit - stappen ondernemen om deze aankondiging te laten wijzigen.

Het resultaat hangt natuurlijk niet van SABENA af **aangezien** in ieder geval alleen de plaatselijke autoriteit hierin beslissingen mag nemen.

Rekening houdend met wat voorafgaat, kan ik als volgt op de gestelde vragen antwoorden.

1. De SABENA-vertegenwoordigers zijn verplicht de nationale voorschriften op het taalgebruik in de omgang met de cliënteel te doen naleven.
2. Voor zover zij daartoe in staat zijn, dat wil zeggen al naar gelang van de aard van hun betrekkingen met de plaatselijke overheid en van de inschikkelijkheid van deze laatste, kunnen zij de beslissingen van een **luchthaven**-directie beïnvloeden.
Alleen de luchthavenautoriteit of eventueel de overheid waaronder deze ressorteert, is gemachtigd hierin te beslissen.
3. Ik verzoek SABENA haar buitenlandse vertegenwoordigers eraan te herinneren zich volledig in te zetten om een juiste voorstelling te bekomen van het eigen karakter van ons land. Ik laat verder onderzoeken welke andere initiatieven hiertoe kunnen genomen worden.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

II. Vraag van de heer F. Baert tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van Nationale Opvoeding over de werkwijze inzake de begroting van Nationale Opvoeding

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Baert tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van Nationale Opvoeding over de werkwijze inzake de begroting van Nationale Opvoeding.

De heer Baert heeft het woord.

DE HEER F. BAERT (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, mijnheer de Minister, dames en heren, een van de materies die krachtens artikel 59bis van de grondwet tot de bevoegdheid van de Cultuurraden behoren, is het onderwijs.

Uit de voorbereidende werkzaamheden van artikel 59bis blijkt duidelijk dat het de bedoeling van de grondwetgever van 1970 was de begrotingen van Nationale Opvoeding niet meer in het nationale Parlement te behandelen doch alleen nog in de Cultuurraden, uiteraard binnen het kader van de bestaande organieke wetten betreffende de aan de nationale wetgever voorbehouden aspecten, in het bijzonder in verband met de schoolvrede.

Tot nu toe heeft deze grondwetsbepaling nauwelijks toepassing gekregen. Wel werden tijdens de vorige legislatuur beleidslijnen in de Cultuurraden besproken en heeft de Minister van Nationale Opvoeding instemmend gereageerd een grotere, dat is een grondwettelijke, rol toe te bedelen aan de

Cultuurraden door hen de onderwijsbegroting ter bespreking voor te leggen.

Graag vernam ik hoe ten deze door de huidige regering, met name voor de begroting 1980, wordt tewerkgegaan.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap, die mede **namens** de Minister van Nationale Opvoeding antwoordt, heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, in antwoord op zijn vraag heb ik de eer het geacht lid het volgende mee te delen.

In artikel **59bis**, paragraaf 2, 2e alinea, van de grondwet staat inderdaad bepaald, dat het onderwijs binnen de bevoegdheid van de Cultuurraden valt.

Onderwijs is immers een culturele materie bij uitstek.

Totnogtoe kon deze bepaling nog niet consequent en volledig worden toegepast, terwille van motieven welke ons alle voldoende bekend zijn.

Alleen het kunstonderwijs, afhankelijk van het departement van Nederlandse Cultuur, wordt in zijn totaliteit binnen de cultuurraad behandeld, en dit, met inbegrip van beleid en begroting.

Bovenvermeld grondwetsartikel vermeldt echter wel dat het onderwijs in het algemeen tot de bevoegdheid van de Cultuurraad behoort, doch sluit meteen uit, alles wat betrekking heeft op de "schoolvrede, de leerplicht, de **onderwijsstructuren**, de diploma's, de toelagen, de wedden, de schoolbevolkingsnormen".

Deze materies blijven nationaal en worden dus voorgelegd aan het Parlement.

Waar deze aldus tot stand gebrachte nationale reglementering ook van toepassing is op de sector kunstonderwijs van de Nederlandse Cultuur, heeft de ter zake bevoegde Minister van de Nederlandse Gemeenschap evenwel het recht op medeondertekening.

Het spreekt vanzelf dat deze pragmatische toestand op dit ogenblik in bespreking is en dat de verdere communautarisering van ons land uiteindelijk een volledige toepassing dient te geven aan het bewuste artikel van de grondwet.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

12. Vraag van de heer F. Baert tot de Minister van Verkeerswezen over de werkwijze inzake begrotingskredieten voor toerisme

DE VOORZITTER: Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Baert tot de Minister van Verkeerswezen over de werkwijze

inzake begrotingskredieten voor toerisme. De heer Baert heeft het woord.

DE HEER F. BAERT (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, artikel 59bis van de grondwet voert de cultuurautonomie in voor de Nederlandse en de Franse Gemeenschap. De wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheid en de werking van de Cultuurraden voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap en voor de Franse Cultuurgemeenschap heeft de culturele materies bepaald waarover de gemeenschappen bevoegd zijn.

Alle kredieten betreffende deze materies dienen derhalve te worden behandeld - en alleen behandeld - door de respectieve Cultuurraden.

Een van de culturele materies is het toerisme. Ondanks herhaald aandringen van de VU-fracties is echter het toerisme in feite steeds unitair behandeld geworden. Aldus komen ook op de begroting voor Verkeerswezen 1980 nog steeds kredieten voor voor het Commissariaat-generaal voor Toerisme.

Meent de Minister niet dat het de hoogste tijd is om hier in te grijpen en eindelijk de cultuurautonomie op dit terrein volledig te verwezenlijken?

DE VOORZITTER: De Minister van Verkeerswezen heeft het woord.

DE HEER J. CHABERT, Minister van Verkeerswezen (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, op grond van artikel 59 bis van de grondwet en de wet van 21 juli 1971 betreffende de bevoegdheden en de werking van de Cultuurraden, zijn de Cultuurraden op het vlak van de wetgeving bevoegd onder meer inzake toerisme.

Derhalve regelen de Cultuurraden elk wat hem betreft, de bestemming der kredieten voor promotie en steun aan het toerisme, zoals de publicitaire campagnes en de toelagen.

Aangezien evenwel de culturele autonomie, zoals zij werd ingesteld door artikel 59 bis van de grondwet en de wet van 21 juli 1971, geen afzonderlijke instellingen voorziet op het vlak van de uitvoerende macht, bleven de kredieten met betrekking tot de wedden van het personeel en de werkingskosten van de Commissariaten van Toerisme, verder ingeschreven op de nationale begroting van Verkeerswezen.

Voor het opmaken van de begroting van 1980 was, in overeenstemming met de instructies van de Minister van Begroting, de inkleding der **begrotings**-voorstellen betreffende de culturele aangelegenheden dezelfde als in 1979.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

13. Vraag van de heer J. Valkeniers tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het probleem van de vrije radiozenders en de benadering ervan ten nadele van de Nederlandse cultuurgemeenschap

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Valkeniers tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap over het probleem van de vrije radiozenders en de benadering ervan ten nadele van de Nederlandse cultuurgemeenschap.

De heer Valkeniers heeft het woord.

DE HEER J. VALKENIERS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, op dit ogenblik zien we dat men in Vlaanderen ten opzichte van vrije radiozenders anders optreedt dan in Wallonië. Alhoewel hierbij nationale ministeries betrokken zijn, zoals het Ministerie van Justitie en het Ministerie van PTT, schijnen andere rechtsgronden te gelden voor beide landstreken. Dit is niet nieuw en pleit eens te meer voor de ruimst mogelijke culturalisering en autonomie voor beide gemeenschappen, wil men nog verdergaande oplossingen voorkomen. Artikel 59bis van de grondwet, §2, le lid, bepaalt trouwens dat de Cultuurraad bij decreet de culturele aangelegenheden regelt, waaronder ook radio en TV. Hieronder valt zonder twijfel ook de infrastructuur met ondermeer de zendmachtiging, de relais en de internationale contacten en verdragen.

We zijn dus van oordeel dat het verlenen van een zendmachtiging en het toekennen van bepaalde frequenties tot de Vlaamse autonomie behoren. Of dient het nationale weer eens te meer om repressief op te treden in Vlaanderen en tolerant in Wallonië ?

De VU eist dan ook dat Vlaanderen deze bevoegdheid volwaardig tot zich trekt, los van alle nationale bemoeiingen. Graag vernamen we of u akkoord gaat met ons standpunt van volwaardige Vlaamse autonomie ook op dit gebied.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, ik kan het geachte lid meedelen dat er op dit vlak naar een zo groot mogelijke autonomie voor de gemeenschappen werd gestreefd.

Artikel 3, § 5, van de wet van 30 juli 1979 betreffende de radioverbindingen stelt - ik citeer:

«Voor de private radio-omroepdiensten worden de in § 1 bedoelde vergunningen slechts afgeleverd na eensluidend advies van de Ministers tot wier

bevoegdheid de radio-omroep behoort, ieder wat hem betreft » .

Uit deze tekst blijkt duidelijk dat elke gemeenschap een ander beleid inzake vrije radio kan voeren, nadat de uitvoeringsmaatregelen ter zake zijn bepaald.

De nationale overheid is immers bevoegd inzake de toewijzingen het gebruik van de frequenties. De Raad van State heeft dit nog bevestigd in zijn advies over voormelde wet op de radioverbindingen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

14. Vraag van de heer J. Gabriels tot de Minister van Nationale Opvoeding over de pedagogische en infrastructurele gevolgen van de in uitzicht gestelde schoolplichtverlenging

DE VOORZITTER : Aan de orde is de mondelinge vraag van de heer Gabriels tot de Minister van Nationale Opvoeding over de pedagogische en infrastructurele gevolgen van de in uitzicht gestelde schoolplichtverlenging.

Op deze vraag zal namens de Minister van Nationale Opvoeding worden geantwoord door mevrouw De Backer-Van Ocken, Minister van de Nederlandse Gemeenschap.

De heer Gabriels heeft het woord.

DE HEER J. GABRIELS (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, naar aanleiding van de recente regeringsvoorstellen inzake schoolplichtverlenging in 3 fasen, met name

- vanaf 1 september 1980: voor de 5-jarigen,
  - vanaf 1 september 1981: tot 15 jaar,
  - vanaf 1 september 1982: tot 16 jaar,
- had ik van de Minister van Nationale Opvoeding gaarne een concreet antwoord op de volgende vragen.

1. Is het juist dat het in de bedoeling van de Minister ligt geen kinderen tot het 1e studiejaar toe te laten die op 1 september van het nieuwe schooljaar niet ten volle 6 jaar zijn?
2. Hoe denkt de Minister de gevolgen van deze maatregel te kunnen opvangen op het vlak van organisatie en op het vlak van personeel, temeer daar een derde van de leeftijdsgroep onder de huidige voorwaarden naar het 1e leerjaar gaat ?
  - a. Hoe kunnen de 40.000 kinderen (een derde van het geheel) voldoende opgevangen worden in een nog onvoldoende **kleuterinfrastructuur** ?
  - b. Is het juist dat, onder meer wegens het verschil in normen, het verlies aan **betrek-**

kingen in het lager onderwijs driemaal groter is dan de winst in het kleuteronderwijs ?

Een duidelijk antwoord op deze vragen is noodzakelijk om de groeiende onrust in het lager onderwijs op te vangen.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, het ligt niet in de bedoeling kinderen die niet ten volle 6 jaar zijn in het lager onderwijs toe te laten ; integendeel, wij wensen te voorkomen dat **5-jarige** kinderen in het eerste leerjaar van de lagere school zouden worden ingeschreven.

In het wetsontwerp dat in de Ministerraad werd ingediend, wordt voorgesteld dat een kind ten volle 6 jaar moet zijn om in het eerste leerjaar van de lagere school te worden aanvaard. Afwijking op deze algemene regel kan enkel in buitengewone omstandigheden door de Minister van Nationale Opvoeding worden toegestaan, maar slechts op gunstig advies van een door de staat georganiseerd, gesubsidieerd of erkend PMS-centrum.

Organiek wordt in het wetsontwerp voorzien dat de datum die de schoolplicht bepaalt, van 31 december op 1 september wordt gebracht, dit betekent een uitstel van de toegang tot het lager onderwijs lopend over vier maand.

Zuiver pedagogische motieven liggen hier aan de basis.

Wij wensen evenwel rekening te houden met de organisatorische problemen en de psychologische gevolgen voor een reeks van kinderen bij een onmiddellijk invoeren van deze maatregel. Terwille van een betere voorbereiding wordt door een overgangsmaatregel de huidige reglementering behouden. Bij een in Ministerraad overlegd koninklijk besluit zal worden bepaald vanaf welk schooljaar de datumverschuiving effectief zal worden toegepast. Dit zal toelaten slechts een definitieve beslissing te nemen als wordt vastgesteld dat alle pedagogische en structurele voorwaarden vervuld zijn.

Volgens berekeningen uitgevoerd door mijn Kabinet en voorgelegd aan de Inspectie van Financiën, zou het aantal kleuterleidsters, mede door de verlaging van de schoolplicht naar beneden toe, met ongeveer 1.000 eenheden in Vlaanderen toenemen, terwijl het aantal onderwijzers in het lager onderwijs met ongeveer 900 eenheden zou verminderen. Het is dus onjuist dat wegens het verschil in normen, het verlies aan betrekkingen in het lager onderwijs driemaal groter zou zijn dan de winst in het kleuteronderwijs. Inderdaad, sinds het schooljaar 1979/1980, zijn de normen voor het kleuteronderwijs aanzienlijk verbeterd en voor de

kleine scholen benaderen ze die van de lagere scholen.

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

VRAGEN OM UITLEG (R.v.O. art. 49)

1. Vraag om uitleg van de heer V. Anciaux tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van de Franse Gemeenschap over de onhoudbare toestand waarin de Brusselse Vlaamse atleten zich bevinden ten gevolge van de toepassing van enerzijds het decreet van de Nederlandse Cultuurraad van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen en anderzijds het decreet van de Franse Cultuurraad van 22 december 1977 houdende vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van de sportfederaties en de voorwaarden voor de toekenning van toelagen voor de werking van voornoemde federaties

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Anciaux tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van de Franse Gemeenschap over de onhoudbare toestand waarin de Brusselse Vlaamse atleten zich bevinden ten gevolge van de toepassing van enerzijds het decreet van de Nederlandse Cultuurraad van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen en anderzijds het decreet van de Franse Cultuurraad van 22 december 1977 houdende vaststelling van de voorwaarden voor de erkenning van de sportfederaties en de voorwaarden voor de toekenning van toelagen voor de werking van voornoemde federaties.

De heer Anciaux heeft het woord.

DE HEER V. ANCIAUX (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren collega's, ik ben van oordeel dat de sport en allerhande sportactiviteiten doeltreffend en wellicht de beste middelen zijn om in een regio zoals Brussel de Vlaamse aanwezigheid concreet aan te tonen.

Sport en sportactiviteiten stimuleren, Mevrouw de Minister, kent in het algemeen zekere problemen. Algemeen gezien kunnen wij zeggen dat de problemen zich op een aantal vlakken situeren. Financiële toestanden allerhande, lidgelden en sportmateriaal kunnen een rem betekenen voor de lagere inkomstencategorieën. De informatie in verband met de sportbeoefening bereikt meestal de hogere sociale categorieën, die over het algemeen ook beter geïntegreerd zijn in het verenigingsleven.

De aard van het beroep heeft ook invloed op het al of niet beoefenen van de sport. De arbeidende bevolking doet over het algemeen minder aan sport dan zogenaamde intellectuelen, gezien de sport meestal fysieke inspanningen vergt.

Er is ook de factor leeftijd. Uit een aantal onderzoeken blijkt, dat de sportactiviteit daalt met de leeftijd, ongeveer vanaf achttien jaar.

Het geslacht speelt eveneens een rol. Hier ook is uit een aantal onderzoeken gebleken dat meisjes en vrouwen minder sport beoefenen dan jongens en mannen. De woonplaats, de nabijheid van sportgelegenheden, enzomeer, spelen een rol.

Ziedaar een aantal moeilijkheden in verband met de sportbeoefening voor diegenen die de sport willen activeren en stimuleren.

Bij het begin van mijn uiteenzetting zei ik dat de sport een belangrijke aangelegenheid is om onze Vlaamse aanwezigheid in Brussel aan te tonen. In het Brusselse komen er nog speciale moeilijkheden bij. Inderdaad dienen er daar wel enkele klippen omzeild met betrekking tot de zogenaamde tweetaligheid in de hoofdstad.

De leden van deze Cultuurraad kennen de problemen die gerezen zijn ten gevolge van het decreet van 2 maart 1977 houdende regeling van de erkenning en de subsidiëring van de landelijk georganiseerde sportverenigingen. Deze problemen zijn in Brussel gerezen omdat niet alleen het decreet van de Nederlandse Cultuurgemeenschap gestemd en gepubliceerd werd, maar ook het decreet van de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap, met name het decreet van 22 december 1977 aangaande dezelfde aangelegenheid.

Aanvankelijk dacht ik, na vele contacten met sportlui van de Brusselse clubs, dat een oplossing in der minne bij de Brusselse clubs zou kunnen gevonden worden, die zich bij één of andere liga dienden aan te sluiten om verdere subsidiëring te kunnen ontvangen, door deze Brusselse clubs, althans in een voorlopige periode, op te splitsen in taalvleugels.

In de praktijk echter is het duidelijk geworden dat de Franstalige liga's over de verschillende sporttakken, daarvan niet wilden weten, want dit betekende in feite een verlies aan leden. Een aantal voorzitters en bestuurslui van Brusselse clubs maakte er zich van af met een struisvogelpolitiek-moto door te beweren: "Bij ons bestaan er toch geen problemen !".

Van de Nederlandstalige liga's heb ik echter ook niet veel steun ondervonden met deze opstelling. Nochtans was het duidelijk dat al deze mensen vergaten dat in de toekomst de Nederlandstalige atleten verplicht zullen zijn zich in het Frans te richten tot de ADEPS-stages met Franstalige trainers, met een Franstalige medische fiche, met Franstalige aansluitingskaarten en zo meer, want zoals te verwachten was, hebben al de Brusselse

atletiekclubs geopteerd voor de aansluiting bij de Franstalige liga.

Wij staan dus voor het probleem dat u onmiddellijk duidelijk voor ogen ziet : het feit dat deze Brusselse atletiekclubs allemaal hebben gekozen voor de Franstalige liga en bijgevolg ressorteren onder de bevoegdheid van de Cultuurraad voor de Franse Gemeenschap. Dit heeft tot gevolg gehad dat een 300-tal Vlaamse meisjes en jongens, die in Brussel de sport beoefenen, ressorteren onder de Franstalige Cultuurgemeenschap, met al de gevolgen die ik heb aangehaald.

De enige oplossing was dan ook het oprichten van een Vlaamse atletiekclub, ik weet het wel, met alle moeilijkheden vandien, omdat deze Vlaamse clubs niet zo gemakkelijk over een infrastructuur kunnen beschikken. Dat de meeste van de Vlaamse Brusselse jongens en meisjes aan sport willen doen, is duidelijk.

Maar goed, een Vlaamse club werd opgericht: de Brusselse Atletiekvereniging. Na de oprichting van deze club bleek het onmiddellijk dat een 300-tal van deze Vlaamse sportbeoefenaars hun afschrijving wensten uit de ledenlijsten van de Franstalige Brusselse clubs en hun aansluiting vroegen bij de Vlaamse club. Wat zien wij dan gebeuren ? Bijna krankzinnig, zou men zeggen, de Franstalige Brusselse clubs weigeren deze afschrijving ! Zelfs de gewone reglementaire transferts naar de Vlaamse club worden niet toegestaan. Nu staan wij voor de absurde toestand dat, vermits er in de Franse Cultuurraad geen decreet gestemd werd over het statuut van de niet-betaalde sportbeoefenaar, die Vlaamse Brusselse atleten op het Vlaams decreet geen beroep kunnen doen en de Franstalige liga zich steunt op haar huishoudelijk reglement dat voortvloeit uit de bepalingen van de Koninklijke Belgische Atletiekbond, die in feite alleen officieus bestaat als overkoepelend orgaan. Ik wens te herhalen, geachte collega's, dat wij hier voor een krankzinnige situatie staan.

Hoe is het mogelijk dat het bestuur van een Franstalige atletiekliga een aantal Vlaamse mensen belet van de Nederlandse Cultuurgemeenschap deel uit te maken ? Moeten wij daarop niet reageren ? Dat is een vraag die, naar mijn oordeel, vooral in deze Cultuurraad kan en moet gesteld worden. Dergelijke toestand is een zuivere ontwrichting van de fundamentele betekenis van de cultuurautonomie.

Mevrouw de Minister, ik heb het gevoel dat de Vlaamse atletiekliga, die door U gesubsidieerd wordt, in deze kwestie veel te weinig krachtadig is opgetreden. Zij legt zich in feite bij de zaken neer en wenst niet op te treden. Er worden alerhande schone voorwendsels gezocht om zich eigenlijk niet met deze zaak in te laten. Zij onderhoudt nog al te zeer nauwe banden met de Franstalige liga en wil ze heel waarschijnlijk niet voor de borst stoten.

Ik vraag mij trouwens af, mevrouw de Minister, of de Hoge Raad voor de Sport die toch een belangrijke instelling in onze Nederlandse Cultuurgemeenschap is zich daarover reeds heeft gebogen.

Bij de aankondiging van de problemen een paar jaar geleden heeft de Hoge Raad wél deze problemen behandeld. Nu de feiten zich voordoen behandelt de Hoge Raad voor de Sport deze aan gelegenheid blijkbaar niet, niettegenstaande zij niet alleen symbolisch, maar ook praktisch en principieel van essentieel belang voor de betrokken personen en voor onze cultuurautonomie is. Er wordt maar al te dikwijls hoog van de toren geblazen dat de Brusselse Vlamingen tot de Nederlandse Cultuurgemeenschap behoren.

De Hoge Raad voor de Sport, een belangrijk instituut dat onder de bevoegdheid van Uw departement valt, behandelt deze zaak naar mijn oordeel gewoonweg niet. Ik vraag u daarover uitleg. Tenslotte, mevrouw de Minister, wanneer men op basis van zuiver juridische argumenten tot de vaststelling komt dat deze duidelijk abnormale en discriminatoire toestand niet recht te trekken is, wordt het dan niet dringend noodzakelijk om dienaangaande een wetgevend initiatief te nemen, teneinde deze moeilijkheden te verhelpen.

Algemeen gezien zou bij het opstellen van de decreten - dat is ondermeer ook het geval geweest met de bibliotheken die voor enorme **moeilijkheden** kwamen te staan - rekening moeten gehouden worden met de speciale situatie waarin de Brusselse Vlamingen zich bevinden. Zelf steun ik de algemene filosofie dat er voor de Brusselse Vlamingen geen speciale wetgeving zou moeten bestaan.

In Brussel wordt deze filosofie echter zo hoog opgesteld, dat de gevolgen ervan door de Brusselse Vlamingen moeten gedragen worden. Het is in ieder geval duidelijk dat er een abnormale situatie is ontstaan, die juridisch gezien niet op te lossen is. Dat vind ik onzinnig, krankzinnig en waanzinnig. Ik ken er geen andere woorden voor. Hier moet wettelijk worden opgetreden. Dat moest reeds lang gebeuren.

Welke maatregelen heeft u tot nog toe, mevrouw de Minister, in deze onverkwikkelijke zaak genomen ? Welke maatregelen denkt U te nemen om aan deze wantoestand een einde te maken.

Ik weet dat op het ogenblik het juridisch aangediend werd voor het geval van twee personen. Het gaat hier echter over vele personen. Het is niet omdat men een juridische oplossing voor de situatie van twee personen heeft gevonden, dat de zaak voor alle anderen is rechtgetrokken.

Ik herhaal het, voor mij heeft dit een fundamentele betekenis, een betekenis inzake de waarde en het zelfrespect dat wij, als Nederlandstalige gemeenschap, moeten en kunnen opbrengen ten overstaan van een aantal Franstalige Brusselaars,

die zo maar lukraak en willekeurig, met een hooghartige houding, kunnen zeggen dat zij zelf beslissen of deze Vlaamse jongens en meisjes al dan niet behoren tot de Nederlandstalige gemeenschap. (*Applaus bij de leden van de VU*)

DE VOORZITTER: De heer Diegenant heeft het woord.

DE HEER A. DIEGENANT (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, ik heb hier voor mij de vraag om uitleg van onze collega, de heer Anciaux, en ik kan zijn zorg delen.

Ook wij betreuren ten zeerste dat door een gecreëerde situatie een belangrijk aantal Nederlandstalige jongens en meisjes, leden van onze gemeenschap, niet kunnen aansluiten bij de Brusselse Atletiekvereniging, die precies werd opgericht om hen op te vangen.

Ik zei het, wij betreuren dit, maar wat moeten wij vaststellen ? Wij moeten vaststellen dat in feite de aansluiting van deze Vlaamse atleten bij de Brusselse Atletiekvereniging, die aangesloten is bij de Vlaamse Atletiekliga, wordt geweigerd. Maar op basis van haar aansluiting bij de Vlaamse Atletiekliga weigert men hen de aansluiting bij de Brusselse Atletiekvereniging. Waarom weigert men deze aansluiting ? Wel, op basis van een akkoord dat zou bestaan tussen enerzijds de Vlaamse Atletiekliga en anderzijds de Franstalige Atletiekliga, die samen de Belgische Atletiekbond vormen. Het is dus op basis van een privé-akkoord, gesloten tussen deze twee liga's, dat men aan deze Vlaamse jongens en meisjes de aansluiting bij deze Brusselse Atletiekvereniging, die voor hen werd opgericht, weigert.

Men verschuilt zich achter de decreten die wij eenparig hebben gestemd met betrekking tot de erkenning van de landelijke sportverenigingen en de bepalingen inzake de overgang die daarin zijn opgenomen.

Wat zeggen de bepalingen, zowel van het Nederlandstalig als van het Franstalig decreet ? Deze decreten houden bepalingen in voor de overgang van club tot club binnen dezelfde federaties. Maar, deze decreten spreken nergens over de overgang van een federatie naar een andere. Ze hebben het enkel over overgangen binnen Vlaanderen en binnen Wallonië. Er bestaat geen enkele bepaling inzake het verlaten van een federatie om bij een andere federatie aan te sluiten. Dit geldt evenmin voor Wallonië ; er werden geen bepalingen vastgesteld die de overgang van een Vlaamse federatie naar een Franstalige zou beletten. Op basis van de culturele autonomie, is de overgang van een Vlaamse federatie naar een Waalse, hetzelfde als de overgang, bij voorbeeld, van de Nederlandse Atletiekbond naar de Belgische Atletiekbond of naar de Vlaamse Atletiekbond. Er is

geen enkel verschil. Er zijn uiteraard overeenkomsten tussen de Belgische en de Nederlandse Atletiekbonden betreffende bepaalde transfers. Dit is het geval met alle sportfederaties, die op internationaal niveau worden gecoördineerd. Allicht bestaan er overeenkomsten tussen de Vlaamse en de Waalse Atletiekverenigingen, maar wanneer men zich verschuilt achter de decreten die wij hebben gestemd, dan gaat dit niet op. Men kan vrij van de Vlaamse Atletiekbond naar de Waalse overgaan en omgekeerd zonder in tegenpraak te komen met de decreten die wij hebben goedgekeurd. Er kunnen wel afspraken bestaan tussen deze twee bonden over de manier waarop leden van de ene bond naar de andere overgaan. Dit zijn privé-afspraken.

Een volgend argument dat men, naar mijn gevoel, te Brussel te lang heeft gehandhaafd, is dat de in de Cultuurraad gestemde decreten niet zouden toepasselijk zijn op het hoofdstedelijk gebied.

Onze stelling is ter zake zeer duidelijk. De decreten die wij hier stemmen zijn inderdaad toepasselijk op de eentalige instellingen van het hoofdstedelijk gebied - dit staat trouwens zo vermeld in de grondwet - en een Nederlandstalige vereniging behoort uiteraard tot de Nederlandstalige gemeenschap.

Om te eindigen wens ik te zeggen dat wij inderdaad naar een oplossing voor deze aangelegenheid moeten streven. Volgens mij kan deze oplossing worden bekomen door aan de mensen van onze verschillende landelijk erkende sportverenigingen meer inzicht te geven over de hier gestemde decreten. Dit inzicht kan hen worden bijgebracht omdat zij geregeld contact hebben met de subsidiërende overheid. Het is dan ook duidelijk dat deze overheid, in hun overleg met onze erkende landelijke verenigingen, dit inzicht kan doen groeien en hen ook kan aanzetten tot het nemen van gepaste maatregelen. Inderdaad, één van de bepalingen van dit decreet stelt dat, wanneer een landelijk erkende vereniging zich, tegen het decreet in, onder de voogdij zou stellen van gelijk welke organisatie, ze niet kan worden erkend omdat ze dan een zelfstandige organisatie op papier, maar niet in de feiten zou zijn.

Ik meen dus dat het op een zinnige wijze moet mogelijk zijn inzicht bij te brengen, te overleggen met de Vlaamse federaties wat moet worden gedaan en er hen op wijzen dat zij gehouden zijn zich te gedragen als zelfstandige Vlaamse federaties die inderdaad akkoorden kunnen sluiten van **privaat-rechterlijke** aard met Waalse en andere federaties, maar dat zulks moet gebeuren in volle zelfstandigheid en dat daarbij op geen enkele wijze het recht om in de hoofdstad onder Vlamingen aan sport te **doen** en toegang te krijgen tot het nationale en internationale forum, kan worden beknot.

Ik meen hier zeer duidelijk ter zake onze mening te hebben gezegd. Ik dank u. (*Applaus bij de CVP*)

DE VOORZITTER: De heer Seeuws heeft het woord.

DE HEER W. SEEUWS (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, de uiteenzettingen van de heren Anciaux en Diegenant over de onhoudbare toestand waarin de Brusselse Vlaamse atleten zich bevinden ten gevolge van de toepassing van de zogenaamde sportdecreten houden uiteraard ons aller aandacht gaande.

Het bestaan, aan Nederlandstalige zijde, van een decreet betreffende de niet-betaalde sportbeoefening garandeert elk lid van de Vlaamse clubs een jaarlijkse vrije transfertmogelijkheid.

Het ontbreken ervan aan Franstalige zijde stelt Vlaamse atleten, die tegen hun wil of buiten hun weten bij een Franstalige liga werden aangesloten, in een inderdaad zeer moeilijke situatie waaraan iets moet worden gedaan.

Bij de keuze die de Brusselse atletiekclubs dienden te maken in verband met de taalfederatie waarbij zij wilden aansluiten, rees inderdaad de vraag: wat met de atleten die het met die keuze niet eens zijn? Meestal trouwens werden zij; zoals reeds gezegd, hierover niet eens geraadpleegd. Het gevolg hiervan is dat heel wat Vlaamse atleten, via hun club die in Brussel tot de Franstalige atletiekbond toetrad, tegen hun wil lid zijn van deze bond.

Zoals wij hebben gehoord, werd vorig jaar te Brussel een Vlaamse atletiekclub opgericht als reactie op het massale toetreden tot de Franstalige liga. Maar via de techniek van ingeroepen procedurefouten bij het aanvragen van transfers bijvoorbeeld, laten de Franstalige clubs hun Vlaamse leden niet gaan. Het spreekt evenwel vanzelf dat het juridisch gezien aanvechtbaar is dat Nederlandstalige atleten tegen hun wil bij een Franse club worden gehouden.

DE HEER W. JORISSEN: En dit is tegen de rechten van de mens!

DE HEER W. SEEUWS: Wat is hieraan te **doen**? In het verleden werden verschillende voorstellen geformuleerd en aan de Minister **talrijke** raadgevingen verstrekt. Wij vragen ons af of de Raad niet opnieuw het initiatief kan nemen om deze problematiek, die reeds vroeger aan de orde was gesteld, opnieuw voor te leggen aan de Commissie voor samenwerking, waarbij de mogelijkheid zou worden onderzocht oplossingen na te streven die de ministers moeten toestaan, in ruggespraak wellicht met BLOSO en ADEPS en met de overkoepelende atletiekorganisatie, een regeling uit te

werken die aan de gestelde problemen een goed gevolg kan geven.

DE VOORZITTER: De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, dames en heren, het is ongeveer twee jaar geleden dat ik op deze tribune een mondelinge vraag tot u heb gericht in verband met deze problematiek. U hebt toen geantwoord dat wij ons niet ongerust hoeften te maken en dat het allemaal wel in orde zou komen. Vandaag stellen wij vast dat het niet in orde is gekomen.

Wanneer ik de drie vorige sprekers goed heb begrepen, dan stel ik vast dat de eerste zegt: "het is een principiële kwestie. Het is verkeerd gelopen met de decreten". De tweede zegt: "er werden procedurefouten gemaakt". De derde zegt: "het betreft hier een gentlemen's agreement waarbij de ene federatie geen atleten zou weghalen van de andere federatie".

Wat is het nu in werkelijkheid? Is er iets met de decreten verkeerd gelopen, hebben de atleten procedurefouten gemaakt of leven de clubs het gentlemen's agreement niet na? De drie verschillende aspecten werden hier belicht. Wat ook de werkelijkheid weze, feit is dat op dit ogenblik Vlaamse atleten in de Brusselse agglomeratie bij een Franstalige club zijn ondergebracht en daar niet weg kunnen.

Ik wens hier een vraag te stellen en het is tevens een mea culpa zowel voor mij als voor mijn fractie, want alle decreten in dit verband werden hier unaniem goedgekeurd. Mijn vraag is of wij hier soms geen decreten stemmen waarvan wij de praktische gevolgen niet overzien. Theoretisch lijkt alles in orde, maar wij houden misschien niet voldoende rekening met de werkelijkheid. Het is mijn wens dat naar aanleiding van wat wij vandaag beleven met betrekking tot de Vlaamse atleten, wij in de toekomst, wanneer decreten worden gestemd wij eerst zouden nagaan wat dit in de praktijk met zich zal brengen. Het volstaat niet - wij hebben het vandaag vastgesteld - mooie theorieën te verkondigen, men moet de theorieën ook in de praktijk kunnen toepassen.

DE VOORZITTER: De Minister van de Nederlandse Gemeenschap heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, dames en heren, ik zal proberen zo duidelijk mogelijk te antwoorden en daarbij is het misschien onvermijdelijk dat ik dingen zal herhalen die reeds gezegd zijn, dit omwille van de duidelijkheid.

In België bestaat enerzijds de Vlaamse At-

letiekliga (VAL) en anderzijds de Ligue Belge Francophone d'Athlétisme (LBFA), waarbij respectievelijk de Nederlandstalige clubs in Vlaanderen en de Franstalige clubs in Wallonië zijn aangesloten. De Brusselse clubs hebben gekozen voor de Franstalige liga.

De Brusselse atletiekvereniging is aangesloten bij de VAL. Beide liga's vormen samen een paritair samengestelde koepel, met name de Koninklijke Belgische Atletiekbond, tot nog toe als enige Bond erkend door de Internationale Atletiek-Federatie. Zolang de VAL door de Internationale Atletiek-Federatie niet erkend is, blijft die koepel voor onze Vlaamse atleten een noodzaak, om te kunnen deelnemen aan internationale wedstrijden.

Het dient echter duidelijk gesteld dat de sportbeoefenaars-atleten enkel lid zijn van ofwel de VAL ofwel de LBFA en als dusdanig niet van de koepel.

Deze laatste is in feite een administratief orgaan dat optreedt naar aanleiding van nationale en internationale wedstrijden en daarnaast door een aantal reglementen tracht tot een samenwerking te komen tussen de VAL en de LBFA. Enkele van die reglementen zijn belangrijk om de problematiek van de Vlaamse Brusselse Atleten te begrijpen.

Zo kan een atleet geen lid zijn van beide liga's. Een dubbele aansluiting is dus niet toegelaten.

De regels van overgang van een club naar een ander zijn verschillend naar gelang het hier het decreet van 2 maart 1977 van de Cultuurraad voor de Nederlandse Cultuurgemeenschap dan wel het decreet van 22 december 1977 van de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap betreft. De koepel tracht hier ordenend op te treden.

Zo zijn er atleten, aangesloten bij Brusselse clubs lid van de LBFA, die hun overgang gevraagd hebben naar een VAL-club en die overgang gekregen hebben zonder de wachttijd, voorgeschreven in het decreet van 22 december 1977 van de Cultuurraad voor de Franse Cultuurgemeenschap.

Voor andere atleten is deze overgang niet zo vlot verlopen. Uit persberichten en interviews blijkt dat het hier administratieve onvolkomenheden betreft bij de aanvraag van de overgang.

Atleten aangesloten bij de LBFA kunnen tussen 10 en 18 oktober hun overgang aanvragen met de vermelding van de club waar ze naartoe willen.

Deze spelregels worden in de koepel geëerbiedigd. Niettegenstaande deze beschouwingen zou het buiten enige discussie moeten staan dat een lid dat ontslag geeft bij een club van één federatie, lid kan worden van de andere federatie.

Gelet op de culturele autonomie en de genoemde decreten van 2 maart 1977 en 22 december 1977, kunnen uw vragen als volgt beantwoord worden.

Ten eerste, het bestuur van een Franstalige atletiekliga kan Vlaamse sportlui niet beletten deel

uit te maken van verenigingen van de Nederlandse Cultuurgemeenschap. Zo het toch gebeurt, is dit in tegenspraak met de culturele autonomie. Ik heb ten andere mijn administratie, BLOSO, op 19 februari 1980 de opdracht gegeven in overleg met ADEPS deze scheefgetrokken toestand te onderzoeken om tot een oplossing te komen.

Op de tweede vraag, met name van de heer Anciaux, is mijn antwoord : inderdaad, vandaar mijn actie.

Wat betreft de derde vraag, daarover kan iedereen oordelen die de media gevolgd heeft. Zolang alleen de KBAB erkend is door de Internationale Atletiek-Federatie zijn zowel de VAL als de LBFA gedoemd tot samenwerking, hoe moeilijk dat in de Brusselse context ook moge zijn.

Vierde vraag: de problematiek omtrent de nederlandstalige sportbeoefenaars in Brussel is reeds herhaalde malen ter sprake gekomen in de Nederlandstalige Afdeling van de Hoge Raad voor de Lichamelijke Opvoeding, de Sport en het Openluchtlevens, doch niet als een specifiek agendapunt .

Vijfde vraag: een aantal moeilijkheden vloeien onder meer voort uit de verschillen in overgangsregeling en subsidiëring die bestaan tussen de twee cultuurgemeenschappen.

Dit is een logisch gevolg van de culturele autonomie. Een initiatief op juridisch vlak om tot een harmonie te komen tussen de twee cultuurgemeenschappen is niet noodzakelijk. Wat de afzonderlijke decreten betreft lijkt het normaal dat er in de loop van de tijd verbeteringen worden aangebracht onder meer op het stuk van de koepelvorming.

Zesde vraag: in mijn antwoord op vraag 1 heb ik reeds verwezen naar de opdracht die ik aan mijn administratie gegeven heb om samen met ADEPS dringend tot een oplossing te komen. Ik hoop dat deze spoedig tot stand komt.

Blijkens een verslag van mijn Bestuur voor Lichamelijke Opvoeding, Sport en Openluchtlevens is er immers, na een eerste overleg met ADEPS, een oplossing in het vooruitzicht gesteld.

DE VOORZITTER: De heer Anciaux heeft het woord.

DE HEER V. ANCIAUX (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, eer ik mij korte repliek aanvang op het antwoord van mevrouw de Minister, zou ik mijn collega's willen bedanken die mij in deze aangelegenheid hebben gesteund om mijn argumenten voldoende kracht te geven.

De heer Diegenant kan ik antwoorden dat er inderdaad blijkbaar een akkoord is tussen de

Vlaamse en de Franstalige atletiekliga's dat erin bestaat dat geen enkele sportbeoefenaar lid mag zijn van twee liga's. Dit is echter buiten de kwestie. Zulk akkoord helpt ons niet ter zake ; integendeel verhindert het een oplossing.

Dat de weigering van de Franstalige liga zou gesteund zijn op een decreet, heb ik niet beweerd. Niemand trouwens. De Franstalige liga steunt echter op het niet-bestaan van een decreet aan Franstalige zijde voor haar weigering om overschrijvingen toe te staan. De Franstalige cultuurgemeenschap heeft geen equivalent voor het decreet op de niet-betaalde sportbeoefenaar en precies dit ontbreken resulteert in een andere situatie in de Franstalige cultuurgemeenschap.

Uiteraard zijn de decreten toepasselijk op Brussel, ook het decreet op de niet-betaalde sportbeoefenaar dat echter niet toepasselijk is op personen. Het is de loco toepasselijk op de instellingen, niet op de personen die behoren tot een Brusselse club aangesloten bij de Franstalige liga die ressorteert onder de Franstalige cultuurgemeenschap.

De KBAB als officieus overkoepelend orgaan voorziet en voorziet alleen "transfers", om een gekende sportterm te gebruiken, maar geen overschrijvingen van lidmaatschappen. Dat is de moeilijkheid, dat is het argument. Ik beweer: het voorwendsel waarachter de Brusselse clubs van de Franstalige liga zich verschuilen. Het is niet denkbaar dat men alleen maar van een onderzoek tussen BLOSO en ADEPS een oplossing kan verwachten. Deze zaken werden al zo lang onderzocht en het is onnodig dit opnieuw te doen.

Dat er echter een principiële overtreding is gebeurd, staat buiten kijf. Ik heb enkele fotokopieën bij van lidkaarten die bewijzen dat deze sportbeoefenaars deel uitmaakten van een club aangesloten bij de KBAB. Vroeger ! De kaarten die ik hier heb dateren van 1970 en 1973, dus van vóór de decreten bestonden, van vóór er enig probleem was in die zin.

Wanneer deze Brusselse clubs aansloten bij de Franstalige liga hebben zij hun leden op geen enkel ogenblik gevraagd of zij het daarmee eens waren. Zij hebben hun leden niet de keuze gelaten. De leden van deze Brusselse clubs werden automatisch naar een ander verbond overgeheveld dan dat waarbij zij vroeger aangesloten waren. Naar mijn oordeel kan dit juridisch niet juist zijn en ik meen dan ook dat men het probleem niet zal oplossen door onderzoek bij BLOSO en ADEPS.

Uiteraard zal een samenwerking in Brussel altijd nodig zijn. Het gaat hier niet om een probleem van samenwerking tussen de Vlaamse atletiekvereniging en de Brusselse clubs aangesloten bij de Franstalige liga. Er kunnen allerhande vormen van samenwerking gevonden worden. Zij zullen samen nog sport presteren. Het probleem is dat van de Vlaming die behoort tot de Nederlandse cultuurgemeenschap en tevens behoort tot een

Vlaamse club !

Ik vind het bijzonder spijtig dat de Nederlandse afdeling van de Hoge Raad voor de Sport deze kwestie wel eens tussen twee agendapunten in bespreekt, maar er geen enkele keer een ernstige bespreking aan wijdt.

Ik wens dit hier aan te klagen en ik betreur dit ten zeerste.

Mevrouw de Minister, ik ben van oordeel dat u dienaangaande moet optreden en dat u ook moet optreden tegen de Vlaamse atletiekliga die door haar akkoord met de Franstalige atletiekliga de zaken nog moeilijker maakt. En, het is deze atletiekliga die de kredieten en de subsidies moet doorgeven.

Ik wil u herinneren aan een feit dat zich voordeed enkele jaren geleden wanneer, zoals nu door de heer Poma, gewaarschuwd werd voor deze moeilijkheden. Toen werd door uw Kabinet gezegd dat het altijd langs de weg van de subsidies voldoende macht op de Vlaamse atletiekliga had om in Brussel op te treden en om in Brussel te kunnen zorgen voor de Vlaamse sportbeoefenaars. Welnu, de Vlaamse atletiekliga doet dat niet. Integendeel, zij laat deze personen vallen omwille van een akkoord dat zij met de Franstalige atletiekliga heeft gesloten.

Het is nu maar wachten op het resultaat van een onderzoek tussen de administraties van BLOSO en ADEPS. Dat een oplossing moet brengen voor die problematiek.

Mevrouw de Minister, ik neem aan dat u momenteel juridisch niets meer kan doen. Ik vraag mij echter af welke conclusies wij daaruit moeten trekken. Welke conclusies zullen de personen die zich in de kou gelaten voelen, trekken. Het is nogal duidelijk, maar ik betreur het, dat zij deze conclusies zullen trekken ten opzichte van de Cultuurraad en van het departement van de Nederlandse Cultuurgemeenschap.

Ik ken hun gevoelens goed. Walter Van Rensbergen werd inderdaad afgeschreven. Het gaat hier echter om een atleet die zijn waarde heeft gehad maar waaraan de Franstalige atletiekliga niet meer zoveel heeft. Deze man is 38 jaar en kan zijn sportprestaties niet meer optrekken.

DE HEER W. JORISSEN: Ik ben er 58 !

DE HEER V. ANCIAUX: Deze man heeft voor hen dus nog weinig nut. Die heeft men laten gaan, zoals men nog enkele anderen heeft laten gaan. Maar, wanneer het om jonge mensen gaat - er zijn er een driehonderdtal - waarvan nog prestaties kunnen worden verwacht, dan houden de clubs het been stijf en laten deze niet gaan.

U kunt zich voorstellen in welke situatie 'de Vlaamse gemeenschap in Brussel, deel van geheel de Nederlandse gemeenschap zich voelt. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER: Het incident is gesloten.

2. Vraag om uitleg van de heer W. Jorissen tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van Buitenlandse Zaken over het verschil in behandeling inzake culturele akkoorden met betrekking tot landen als Zuid-Afrika, India, Iran en de Sovjetunie

DE VOORZITTER : Dames en heren, aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Jorissen tot de Minister van de Nederlandse Gemeenschap en de Minister van Buitenlandse Zaken over het verschil in behandeling inzake culturele akkoorden met betrekking tot landen als Zuid-Afrika, India, Iran en de Sovjetunie.

De heer Jorissen heeft het woord.

DE HEER W. JORISSEN (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, mijnheer de Minister, dames en heren, het cultureel akkoord met Zuid-Afrika werd eind 1977 geschorst omdat in Zuid-Afrika, een van de weinige Afrikaanse landen waar persvrijheid bestaat, een paar kranten verboden werden omdat ze tot opstand ophitsten. In de vijftiger jaren werd in België onder de regering van de heer Achiel Van Acker tijdens de Koningskwesitie het weekblad "L'Occident" om dezelfde reden verboden. Anderzijds werden enkele personen die van hetzelfde opzet werden verdacht, gedurende enkele maanden aangehouden en opgesloten onder meer het Komitee van Tien van Soweto.

Medio 1978 kwamen al deze aangehoudenen weer vrij en sindsdien oefenen ze hun politieke activiteiten weer uit met inbegrip van ex-hoofdredacteur Qobosa van The World.

De maatregel voor de schorsing van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika werd in de grootste dubbelzinnigheid genomen. Het is een typisch voorbeeld geweest van gekonkel achter de schermen.

1. Het gebeurde enkele dagen voordat de materie van de cultuurverdragen naar de Cultuurraden werd overgeheveld.

De maatregel was in die omstandigheden des te afkeurenswaardiger daar een Franstalig Brussels Minister van Buitenlandse Zaken de Nederlandse Cultuurraad dicteerde wat hij te doen had. Op die wijze werd de Nederlandse Cultuurraad niet alleen vooraf van zijn macht ter zake beroofd, maar werd hij nog vernederd ook.

Het waren in de regering de Franstalige Ministers die de doorslag gaven tegen enkele Vlamingen die het anders zagen.

Mevrouw De Backer verdedigde een paar weken voordien nog de stelling van het niet-schorsen in een Vlaams weekblad. Later verbrandde ze uit regeringssolidariteit wat ze

vroeger had aanbeden, zoals gebruikelijk voor Ministers. Men durfde toen de Cultuurraad, die al zo een geringe bevoegdheid heeft en zo weinig heeft te vertellen, niet laten beslissen, zonder druk, wat democratisch zou zijn geweest. Men vreesde bij een vrije stemming geen meerderheid te halen.

2. Dubbelzinnig was de maatregel ook omdat Europa erbij werd gesleurd. De EEG zou die maatregel hebben geëist.

Merkwaardig genoeg hebben twee van de belangrijkste leden van de EEG zich dan daaraan helemaal niet gestoord.

In Engeland, waar toen een Labourregering aan het bewind was, werd niets veranderd aan het zeer ruim cultureel pact dat Zuid-Afrika aan Engeland verbindt en waarbij vergeleken ons cultureel akkoord een peulschilletje betekende. Onder meer zijn tussen Engeland en Zuid-Afrika alle universiteitsdiploma's gelijkgeschakeld en kan men afwisselend zijn kandidatuur doen in Zuid-Afrika en zijn licentiaat in Engeland of omgekeerd.

Het Verenigd Koninkrijk voert deze cultuurpolitiek omdat niet alleen bijna veertig procent van de blanken uit Zuid-Afrika Engelstalig zijn doch omdat er ook Indiërs, kleurlingen en zwarten zijn die Engels als moedertaal of als tweede taal hebben. Ik vestig er de aandacht op dat in de Bondsrepubliek Duitsland, die een socialistisch-liberale regering had en heeft, evenmin aan het cultureel akkoord met Zuid-Afrika werd geraakt. Ook bij hen speelt voor Zuid-Afrika en voor Namibië een rol dat heel wat blanke inwoners van Duitse afstamming zijn en soms ook nog het Duits als huistaal hebben: ongeveer 50.000 in Zuid-Afrika, ongeveer 30.000 in Namibië.

Heel die EEG-redenering werd er weer bijgeslept omdat men zelf geen ernstig gedocumenteerde redenen had. Zij diende om het onnadenkend parlementslid te overbluffen en te mystificeren.

Men zou naar het voorbeeld van Nederland kunnen wijzen, doch onze Noorderburen eens vertrokken zijn nooit te stoppen in hun geestdrift. Zij hebben het cultureel akkoord met Zuid-Afrika eerst geschorst, nadien afgeschaft. Doch ze zijn tenminste consequent: ze hebben de schorsing van het cultureel akkoord met de Sovjetunie aangekondigd aan de hand van de inval in Afghanistan.

Zulke zin voor consequentie hebben wij dan weer niet.

In ons land en in onze Cultuurraad zoekt men vruchteloos naar enige logica, naar enige consequentie in de politiek ter zake.

Men sluit met Zuid-Afrika een cultureel akkoord op het ogenblik dat de apartheidswetten bloeiden zoals de protea's in het heerlijke Kaapse schiereiland in oktober.

Men sluit met de Sovjetunie een cultureel akkoord terwijl duizenden en duizenden in hun concentratiekampen de dood vonden volgens Solzjenitsyn en andere Sacharov's.

Men verwijt Zuid-Afrika post factum racisme, een eigenaardig racisme waar de onderdrukte zwarten het best gevoed zijn van het Afrikaanse vasteland, de hoogste lonen verdienen - en inderdaad gelijke lonen voor alle rassen voor gelijke prestaties - en een geneeskunde hebben die België hen kan benijden en die zij gratis genieten terwijl de blanken ze moeten betalen.

Ondertussen hebben we een cultureel akkoord met India, het enige land waar ondanks een huichelachtige wetgeving het eeuwenoud racisme tegen hun onderrassen, hun paria's, hun **Untouchables** in de praktijk niet is veranderd. Met dat 100 miljoen slaven mag men ongeveer alles doen wat men wil, men mag ze zelfs vermoorden.

Doorgaans blijven al die mishandelingen, zelfs de moorden, alle discriminatie tegen deze paria's, ongestraft, ook al luidt de wet anders.

Desondanks wordt ons cultureel akkoord met India niet geschorst.

Wij zouden echter thans even de aandacht willen vragen voor een paar andere culturele akkoorden en wel dat met Iran en dat met de Sovjetunie.

Als men uitgaat van de beperkte feiten, ondertussen lang achterhaald, die de schorsing van ons cultureel akkoord met Zuid-Afrika meebrachten, dan staat men perplex dat onze culturele akkoorden met Iran en met de Sovjetunie nog doorlopen. Reeds onder het Iran van de Sjah werd vaak grof machtsmisbruik gepleegd en waren er redenen genoeg voorhanden om het het voorbeeld van Zuid-Afrika voor ogen het akkoord te schorsen. De olie heeft er echter anders over beslist.

Het is ook een belangrijk "cultureel" produkt! Sinds de Sjah vertrokken is, is de toestand er echter helemaal niet op verbeterd, ik bedoel zelfs niet sociaal-economisch, ik bedoel wel degelijk op het gebied van de mensenrechten. Honderden mensen werden gefusilleerd ofwel zonder proces ofwel na een zeer summier proces, dat de Marxistische volksrechtbanken niets te benijden had. Daarnaast heeft dit land iets uigehaald wat een unicum is in de diplomatieke geschiedenis en dit sinds eeuwen. Sinds meer dan vier maanden worden een vijftigtal diplomaten die het statuut van onschendbaarheid genieten, vastgehouden als gijzelaars om bepaalde eisen af te dwingen.

Dit is de negatie van alle cultuur.

En we vragen ons af waarom met zulk land nog een cultureel akkoord gehandhaafd wordt.

Is dit omwille van de olie?

Moeten we er ten overvloede nog op wijzen dat in Iran de Koerdische minderheid rechteloos en onder druk blijft? Onder Khomeini erger dan onder de Sjah, zoals een Koerdisch leider vorige woensdag verklaarde in een TV-uitzending op een

Nederlandse zender.

En dan blijft de Sovjetunie.

Toen het een brutale inval deed in **Tsjecho-Slovakije** om de Praagse lente te vernielen, toen werd ons cultureel akkoord geschorst. Nu het Afghanistan onder de voet loopt, volgt geen reactie in verband met het cultureel akkoord. Evenmin als na de verbanning en de mishandeling van Sacharov.

Ik geloof niet dat het nodig is te herinneren aan de blijvende overtredingen van de mensenrechten in de Sovjetunie, aan hun flagrante schendingen van de akkoorden van Helsinki, aan de onderdrukking van de etnische en godsdienstige minderheden in hun land. Het land is groot en machtig en wie dat is mag **zic** h klaarblijkelijk alles verloorloven.

Misdaden zijn geen misdaden wanneer het de machtigen betreft.

Onze regering durft ze niet scherp en metterdaad veroordelen.

Als alibi gooit het zich op Zuid-Afrika en blijven we zitten met een geschorst cultureel akkoord met dit land, dat als zondebok moet dienen voor de veel grovere fouten van de anderen.

Het is schandelijk en misselijk.

Het is des te schandelijker en misselijker dat in dit land de laatste overblijfselen van discriminatie de jongste jaren in vlug tempo worden opgeruimd. Zodat mevrouw Thatcher onlangs te Washington verklaarde dat het tijd was Zuid-Afrika terug op te nemen onder de vrije volkeren.

Zuid-Afrika heeft de kleine apartheid de jongste vijf, zes jaar praktisch volledig opgeruimd, de sport volledig geïntegreerd, een vrij syndicalisme toegelaten voor alle rassen, vrij syndicalisme dat haast nergens in Afrika bestaat, de werkbakingswet afgeschaft, de trekarbeid gehumaniseerd door toe te laten dat de familie de arbeider vergezelt.

Zelfs voor de laatste restanten van wat als discriminatie kan worden aangezien, het verbod op de gemengde huwelijken en de ontuchtwet, werd de afschaffing door de Eerste Minister aangekondigd. De justitie veroordeelt al niet meer voor zulke feiten, doch stelt de gevallen uit.

Niet dat ik denk dat dit alles niets fundamenteel zal veranderen aan de wereldpolitiek tegenover Zuid-Afrika.

De overweldiger van Boedapest in 1956, van Praag in 1968, en van Afghanistan thans, wil Zuid-Afrika omwille van zijn strategische ligging en van zijn strategische grondstoffen uitschakelen als steun voor het Westen. Daarvoor gebruikt hij de zondeboktactiek, die Hitler voor zijn Joden gebruikte en die een tactiek is eigen aan alle totalitaire staten. De Sovjetunie gebruikt daarvoor de UNO en de OAE, waarin een grote meerderheid totalitaire staten vertegenwoordigd zijn als tussenpersoon om het gefinlandiseerde Westen angst aan te jagen. De meerderheid van deze staten kan men veel

meer verwijten dan Zuid-Afrika wat betreft eerbiediging van de mensenrechten.

Daarom dat wij fout zijn ons aan al die onzinnige beschuldigingen te storen. Had men Zuid-Afrika niet, zou men misschien West-Europa als zondebok kiezen. Terugkomend op het verschil in behandeling tussen de onderscheidene landen, meen ik dat het logisch zou zijn de culturele akkoorden met India, met Iran en met de Sovjetunie te schorsen en de schorsing van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika ongedaan te maken.

Het minste wat men echter kan doen is grotere schulddigen evenzeer te straffen als kleinere schulddigen. Zo men het cultureel akkoord met Zuid-Afrika geschorst houdt, is het logisch ook de culturele akkoorden te schorsen met de Sovjetunie en Iran.

Het cultureel akkoord met Zuid-Afrika was de jongste jaren een mager beestje geworden: een 5-tal studiebeurzen aan Zuid-Afrikanen meen ik : 3 zwarten, 1 kleurling en 1 blanke. Als we zien dat hier een paar duizend Noordafrikanen komen studeren in het Frans, waarvan wij, Vlamingen, de helft van de kosten betalen dan is het een schande dat wij geen initiatieven nemen. Wij kunnen voor ons deel van het geld dat wij eraan wensen te besteden, hier Surinamers laten studeren, zwarte Zuidafrikanen en kleurlingen. De Surinamers praten Nederlands. Jonge zwarte en kleurlingen intellectuelen in Zuid-Afrika kennen Afrikaans en kunnen dan ook Nederlands verstaan. Zo wij wisten wat culturele uitstraling was, die we nu moeten betalen voor de Franstaligen, dan zouden we onze goedkope kritiek - en ik bedoel het letterlijk - tegen Zuid-Afrika opgeven en werkelijk iets doen tenminste dan voor de zwarten en voor de kleurlingen van Zuid-Afrika, terwijl we nu slechts wat goedkope, zo niet gratis woorden aan hen verspillen.

Graag zou ik vernemen wanneer we met onze huidige huichelachtige en bange cultuurpolitiek van twee maten zouden stoppen en graag zou ik vernemen of we er aan denken om eerlang iets te doen om een beter taalevenwicht te bereiken tussen vreemdelingen die aan onze universiteiten studeren ?

Wij kunnen daar wat aan doen, indien wij ideeën willen hebben. En durven hebben. Dat zou beter zijn dan onze cultuurautonomie van zijn inhoud te laten beroven én door de Franstaligen in de regering én door ons eigen gebrek aan moed en verbeeldingskracht. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER: De heer Poma heeft het woord.

DE HEER K. POMA (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, sta mij toe een

paar **opmerkingen** te maken in verband met de interpellatie van **collega** Jorissen.

Een eerste vraag die ik rechtstreeks tot het lid van de regering mevrouw de Minister De Backer, zou willen stellen is de volgende. Heeft vandaag het opschorten van een cultureel akkoord met Zuid-Afrika nog wel zin, wanneer men bedenkt dat de Minister van Economische Zaken, de heer Claes, die naar mijn mening lid is van de BSP, een akkoord op lange termijn namens de Belgische regering heeft gesloten met Zuid-Afrika voor de levering van uranium. Wat denken de socialisten hierover? Zij zwijgen want zij zijn afwezig en volgens onze statuten moet de Voorzitter eveneens zwijgen.

DE VOORZITTER: Ik ben neutraal.

DE HEER K. POMA: Het zijn nochtans de socialisten die in de Belgische politiek de hevigste tegenstanders zijn van het Zuidafrikaans beleid. Welnu, onze Minister van Economische Zaken gaat zomaar een akkoord sluiten met Zuid-Afrika voor de levering van uranium. Ik denk dat dit heel wat belangrijker is dan het mini-cultureel akkoord waarover wij het hebben.

Tweede opmerking. Alle zwarte staten ten Noorden van Zuid-Afrika voeren met Zuid-Afrika nauwe handelsbetrekkingen. Dit wordt elke dag via radio en TV bevestigd.

Derde opmerking. In Zuid-Afrika worden de rechten van de mens inderdaad niet nageleefd.

Collega Jorissen sprak over het verbod van gemengde huwelijken. Ik heb dit steeds betreurd. Ik heb dit ook in het Parlement bij gelegenheid van een interpellatie medegedeeld. Ik ben bereid alle culturele akkoorden op te schorten met alle landen waar de rechten van de mens worden overtreden. Naar mijn opvatting gebeurt dit in negentig procent van de landen waarmee wij een cultureel akkoord hebben.

Mijn besluit is zeer eenvoudig. Ik vind het alleen jammer het te moeten zeggen in afwezigheid van onze socialistische collega's zodat zij de kans **zouden** krijgen om te repliceren. In het kader van onze politiek is het opschorten van ons zogenoemd mini-akkoord met Zuid-Afrika een zuivere hypocrisie. Vele landen die de politiek van Zuid-Afrika veroordelen doen dit omdat niet zou worden gesproken over de schending van de mensenrechten in eigen land.

Mevrouw de Minister, dit waren de enkele opmerkingen die ik wenste naar voren te brengen alvorens u zou antwoorden op de interpellatie van collega Jorissen.

DE VOORZITTER : Mevrouw de Minister van de Nederlandse Gemeenschap, die mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken antwoordt, heeft het woord.

MEVROUW R. DE BACKER-VAN OCKEN, Minister van de Nederlandse Gemeenschap (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijne heren, in antwoord op zijn vragen kan ik het geachte lid meedelen dat ik het niet eens ben met de ontleding die hij geeft over de in verband met de culturele akkoorden gevoerde politiek.

Inderdaad ten overvloede heb ik in de openbare vergaderingen van de Nederlandse Cultuurraad en in de vergaderingen van de bevoegde Commissie gezegd en herhaald dat als algemene regel geldt dat België culturele akkoorden steunt met landen en niet met regimes. Dit standpunt, dat naar mijn mening, het best aansluit bij de akkoorden, afgesloten tijdens de Conferenties van Beograd en Helsinki, moet het vrij verkeer tussen de volkeren, ook het geestelijk ruilverkeer, bevorderen. Vergeten we niet dat in al deze landen, waar regimes heersen die in verband met het respect voor de mensenrechten vragen kunnen doen oprijzen, een niet onaanzienlijk deel van de bevolking aanwezig is dat het regime in hun land niet aankleeft.

Ik ben het volkomen eens met de heer Poma dat in een groot deel van de landen waarmee wij wel culturele akkoorden hebben, de toestanden op het vlak van de mensenrechten eveneens aan enige kritiek vatbaar zijn.

Het zijn precies voornoemde bevolkingsgroepen die vaak aandringen op het behoud van culturele contacten, die het hen mogelijk maken de wereldopinie te informeren en te beïnvloeden. Alleen reeds uit respect voor de oppositie in deze landen kan het blijven behouden van zekere culturele banden met deze landen, verdedigd worden.

Om dezelfde redenen als wij bij voorbeeld de apartheid verwerpen, om dezelfde beginselen menen we dat cultuur de allerlaatste intermenselijke dimensie is die gemeenschappen met elkaar verbindt.

De politieke situatie in deze landen, met regimes die niet stroken met onze Westerse opvatting over een democratie, kan evenwel dermate evolueren en er kunnen zich uitzonderlijke gebeurtenissen voordoen, die het mogelijk maken door een gecoördineerde actie een schokeffect te bereiken. Zo **kaderde** zoals ik het in verleden heb gezegd, de opschorting van het cultureel akkoord met Zuid-Afrika in een gemeenschappelijk standpunt van de EG-lidstaten en van de Uno. Alleen een internationale actie is in staat voldoende druk op een bepaald regime uit te oefenen, om te komen tot een vreedzame wijziging van het politiek systeem in een bepaald land.

In verband met de recente militaire tussenkomst van de Sovjet-Unie te Afganistan, zal nog tijdens de maand maart een overleg plaatsvinden van de Europese Ministers van de Sport, in verband met een gemeenschappelijk te bepalen houding naar aanleiding van de komende Olympische Spelen. Omdat op andere terreinen en ook ten aanzien van

de andere landen genoemd door het geachte Lid, een dergelijke internationale actie niet op gang is gekomen, lijkt het mij ook niet wenselijk dat wij de houding die wij altijd hebben aangenomen thans zouden verlaten.

Aan de heer Poma zou ik willen herhalen dat wij altijd gezegd hebben dat wij het zeer vreemd vinden dat men andere maatstaven aanlegt voor de cultuur dan voor handel en economische ruil. Wij vinden dit eigenaardig, waar het ook gebeurt, maar het is een feit in vele landen.

DE VOORZITTER: De heer Jorissen heeft het woord.

DE HEER W. JORISSEN (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mevrouw de Minister, geachte collega's, ik neem opnieuw het woord om nogmaals aan te stippen dat wij het eigenaardige feit beleven dat, toen de apartheid volop bloeide, een cultureel akkoord werd gesloten en nu de apartheid in de vorm waarin ze gehekelde werd, wordt afgeschaft, het cultureel akkoord werd geschorst en blijft geschorst. Over apartheid bestaat een enorm misverstand. Er wordt hierover een caricatuur gemaakt die alleen de ongunstige factoren naar voor brengt. Deze slaan dan op de discriminatie.

Op het ogenblik dat de laatste discriminaties verdwijnen, blijft alleen het streven naar zelfregering en autonomie voor elk volk over in Zuid-Afrika, wat wij toch ook in dit land willen door een eigen bestuur voor elke taalgemeenschap na te streven. Welnu, op dergelijk ogenblik blijft het cultureel akkoord geschorst.

Waarom? Doodeenvoudig uit angst omdat de UNO resoluties stemde. Wat is de UNO? Een vereniging van staten waarvan de drievierde de mensenrechten met de voeten treden. Heeft het vrije Westen dan zo weinig zelfrespect om zich de wet te laten voorschrijven door mensen die de dictatuur huldigen? Dit zondebokprincipe zou hier toch in de democratie moeten verdwenen zijn. Wij leven toch niet meer in de tijd van de heksenprocessen? En wat is het anders? Moet men de schuld niet meer bewijzen? Of zijn verdachtmakingen allerhande, eigen aan de dictatoriale regimes, afdoend? Zo behandelt men Zuid-Afrika! Dat is de manier waarop Hitler zijn tegenstanders behandelde, waarop de kommunisten

hun tegenstanders behandelen en waarop alle autoritaire regimes hun tegenstanders behandelen. Verdachtmakingen, roddelpraatjes enzomeer, maar niet met feiten die men bewijst. ogenblik bestaan, zie ik geen enkele reden waarom wij hier in het vrije Westen zouden gevolg geven aan deze wens van de meerderheid van de UNO, die dictatuurstaten zijn en die onze principes niet huldigen, om de tactiek te volgen die zij ons willen opleggen. Ik ben beschaamd over het feit dat wij als Vlamingen zulk een tactiek volgen tegen Zuid-Afrika dat, hoe men het draait of keert, toch een volk is dat een dochtertaal spreekt van het Nederlands. (*Applaus bij de VU*)

DE VOORZITTER : Het incident is gesloten.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

DE VOORZITTER : Dames en heren, dit betekent meteen het einde van onze **werkzaamheden** voor vandaag.

De volgende openbare vergadering moest normaal op dinsdag 18 maart eerstkomend plaatshebben, maar op verzoek van de Kamer zal zij vermoedelijk naar een latere datum in de maand maart worden verschoven.

Aan de orde zullen onder meer zijn: het ontwerp van decreet houdende nieuwe voorlopige kredieten voor 1980 en de benoeming van de leden van de Raad van Beheer van de BRT.

Ik stel voor het verder bepalen van datum, uur en agenda aan het Bureau en uw Voorzitter over te laten.

(*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 17.40 uur.*

SCHRIFTELIJKE VRAGEN (R.v.O. art. 51)

Indiening

Schriftelijke vragen werden ingediend door de heren J. Caudron, A. De Beul, C. De Clercq, W. Kuijpers, W. Seeuws, mevrouw M. Tyberghien-Vandenbussche, de heer C. Van Elsen.